

GŁOS WIELKOPOLSKI

Ukazuje się od 16 lutego 1945
Nr 253 (10 720)

Poznań, wtorek 7 listopada 1978

Cena 1 zł
Wyd. A

60 rocznica odzyskania przez Polskę niezawisłości państwowej

Uroczyste posiedzenie Sejmu PRL

Wczoraj odbyło się uroczyste posiedzenie Sejmu dla upamiętnienia 60 rocznicy odzyskania niepodległości. Jest to rocznica bliska wszystkim Polakom, którzy swą walką i pracą współtworzyli i współtworzą historię swojej ojczyzny.

Sejm potwierdził waż-

prezes Rady Ministrów — Piotr Jaroszewicz.

Na szczelnie wypełnionej galerii sejmowej zasiadli uczestnicy walk o niepodległość i wyzwolenie społeczne, a wśród nich weterani Rewolucji Październikowej, działacze ruchu robotniczego i ludowego, powstańcy śląscy i wiel-

Przemówienie Edwarda Gierka
zamieszczamy na str. 3

kość tego wydarzenia, zamianifestował jedność narodu, która jest wspólną najwyższą wartością; jedność, której trzonem jest sojusz PZPR z ZSL i SD, skupiający w ramach FJN wszystkich Polaków. Sejm złożył hołd narodowi polskiemu, wszystkim którzy codziennym trudem budują dziś i jutro naszej ojczyzny.

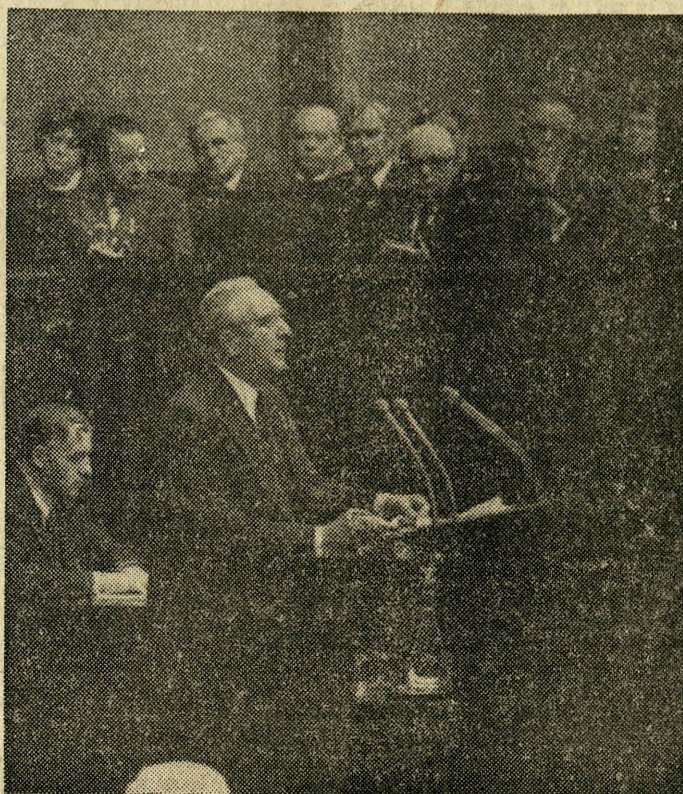
W posiedzeniu udział wzięli I sekretarz KC PZPR — Edward Gierek, przewodniczący Rady Państwa — Henryk Jabłoński,

kopolscy, kombatanCI II wojny światowej, żołnierze LWP. W loży dyplomatycznej — członkowie korpusu dyplomatycznego.

Uroczyste posiedzenie otworzył marszałek Sejmu Stanisław Gucwa.

Sejm wysłuchał przemówienia I sekretarza KC PZPR pos. Edwarda Gierka, które wielokrotnie przerywane było burzliwymi oklaskami.

Następnie zabierają kolejno głos posłowie z różnych środowisk, poszczególnych klubów i kół poselskich, bezpartyjni. W ich wystąpieniach — historia i czas współczesny, refleksja nad narodowymi doświadcze-

Fot. — CAF

niami i myśl o jutrze splatają się nierozdzielnie.

Pierwszy zabrał głos pos. Henryk Szafranski (PZPR), który stwierdził, że z Polski obszarniczo-kapitałistycznej o-

strych konfliktach klasowych i narodowościowych staliśmy się Polską Ludową, jednonarodową, budującą socjalizm i do broytu dla całego narodu.

Dokończenie na str. 2

Doskonalenie terenowej działalności posłów

6 bm. odbyło się spotkanie Prezydium Sejmu z przedstawicielami Wojewódzkich Zespołów Poselskich. Marszałek Sejmu Stanisław Gucwa nakreślił kierunki doskonalenia terenowej działalności poselskiej oraz pracy WZP. W spotkaniu uczestniczyli wice-marszałkowie Sejmu: Halina Skibniewska, Piotr Stefański i Andrzej Werblan oraz przewodniczący Komisji Mandatowo-Regulaminowej — pos. Zdzisław Zandarowski.

Podkreślając, że nasza demokracja socjalistyczna rozwija się na szerokiej płaszczyźnie FJN jako platformy patriotycznego zespolenia wszystkich organizacji politycznych

i społecznych oraz wszystkich obywateli, marszałek Sejmu wskazał na szczególną wagę, jaką przywiązuje się u nas do doskonalenia treści i form działania FJN oraz związanych z nim innych ogniw i instytucji demokracji socjalistycznej. Ważnym zadaniem jest kontrola wykonawczego aparatu państwowego, codzienna troska o to, aby jak najlepiej realizował on zadania, jakie wynikają z programu budowy rozwiniętego społeczeństwa socjalistycznego. Wielkie znaczenie ma dalsze doskonalenie pracy WZP. Ich działalność — rozumnie pomyślana

Dokończenie na str. 2

Życzenia od L. Breżniewa

Z okazji 60 rocznicy odzyskania przez Polskę niezawisłości państwowej sekretarz generalny KC KPZR, przewodniczący Rady Najwyższej ZSRR Leonid Breżniew przesłał do I sekretarza Komitetu Centralnego Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej — Edwarda Gierka i przewodniczącego Rady Państwa — Henryka Jabłońskiego depeszę, w której w imieniu KC KPZR, Prezydium Rady Najwyższej ZSRR i całego narodu radzieckiego przesyła serdeczne pozdrowienia dla KC PZPR, Rady Państwa PRL i bratniego narodu polskiego.

W depeszy czytamy m. in.: W latach władzy ludowej w wyniku gigantycznych przeobrażeń społeczno-gospodarczych oraz twórczego trudu ludzi pracy pod kierownictwem polskich komunistów, Polska przekształciła się z zacofanego kraju rolniczego w państwo o wysoko rozwiniętej gospodarce, przodującą nauce i kulturze. Obecnie głos Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej cieszy się autorytetem na arenie międzynarodowej.

Wkroczeniu Polski Ludowej na drogę socjalizmu towarzyszyło dalsze umocnienie klasowej solidarności ludzi pracy oraz przyjaźni narodów ZSRR i PRL, której duszą jest bojowy sojusz KPZR i PZPR. Współpraca radziecko-polska stała się ważnym czynnikiem w rozwiązywaniu różnorodnych zadań budowy nowego społeczeństwa w obu bratnich krajach. (PAP)

61 rocznica Rewolucji Październikowej

Depesza z Polski do przywódców radzieckich

Z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, wielkiego święta narodu radzieckiego, a zarazem święta całej postępowej ludzkości, I sekretarz KC PZPR Edward Gierek, przewodniczący Rady Państwa Henryk Jabłoński i prezes Rady Ministrów Piotr Jaroszewicz przesyłali do sekretarza generalnego KC KPZR, przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR — Leonida Breżniewa i przewodniczącego Rady Ministrów ZSRR — Aleksieja Kosyginę depeszę, w której — w imieniu KC PZPR, Rady Państwa i Rady Ministrów PRL, w imieniu narodu polskiego — przesyłają Komitetowi Centralnemu KPZR, Prezydium Rady Najwyższej i Radzie Ministrów ZSRR, wszystkim komunistom radzieckim i bratniemu narodowi radzieckiemu

Dzisiaj o godz. 16.55 Polskie Radio i Telewizja Polska w programach i transmitować będą z Sali Kongresowej Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie przebieg centralnych uroczystości z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej.

oraz osobiście przywódcom radzieckim gorące, braterskie pozdrowienia i najlepsze życzenia.

Okres dzielący nas od wiekopomnego zwycięstwa Rewolucji Październikowej — czytamy w depeszy — coraz bardziej potwierdza jej nieprzemijające znaczenie, nie tylko dla narodów Związku Radzieckiego, ale i dla całej ludzkości.

Rewolucja Październikowa zapisała się na trwałe również w dziejach narodu polskiego. Dzięki jej zwycięstwu, o które walczyło także wielu Polaków, mogła zakończyć się powstanie długotrwała walka narodu polskiego o niepodległość, której 60-lecie odzyskania obchodzimy obecnie.

Przypominając, że historyczne zwycięstwo bohaterskiej Armii Radzieckiej odniesione nad hitlerowskim faszystym w II wojnie światowej oraz zrodzone w walce ze wspólnym wrogiem polsko-radzieckie braterstwo broni otworzyło nowy rozdział w życiu narodu polskiego, depesza przypomina, że braterska współpraca polsko-radziecka rozwija się obecnie szczególnie dynamicznie we wszystkich dziedzinach życia, wszechstronnie służąc obu narodom i umacnianiu jedności całej wspólnoty socjalistycznej. (PAP)

Koncert w Poznaniu

W całym kraju trwają obchody 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej, których doniosłym akcentem jest w tym roku 60-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości. Śniąc obywatelskie refleksje nad przeżyta droga, głęboko uświadamiamy sobie zasadnicze znaczenie Wielkiego Października dla losów naszego narodu i państwa oraz fundamentalną rolę niewzruszonej przyjaźni polsko-radzieckiej.

Centralnym akcentem obchodów 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej był w Poznaniu wczorajszy koncert w Sali Wielkiej Pałacu Kultury. Przybyli nań przedstawiciele władz wojewódzkich, partyjnych i administracyjnych miasta i województwa, weterani ruchu robotniczego, działacze Frontu Jedności Narodu, Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej, wojska i młodzieży. Obecny był również minister pełnomocny, konsul generalny ZSRR w Poznaniu — Nikołaj Gusiew.

Występujący w imieniu Egzekutywy Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Poznaniu wojewoda poznański — Stanisław Czołach omówił historyczne znaczenie Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej. Wskazał też na trwałe więzi współpracy pokojowej ZSRR i Polski.

Konsul generalny ZSRR, orzekając serdeczne pozdrowienia dla narodu polskiego, omówił najważniejsze problemy

międzynarodowej współpracy i polityki, podkreślając wielkie znaczenie sojuszu bratnich narodów.

W części artystycznej przygotowanej przez Pałac Kultury wystąpili: Dźwięczący Chór „Skowronki”, Zespół Pieśni i Tańca „Wielkopolska”, zespół „Trakia” z Pławidów, soliści, aktorzy Teatru Nowego oraz Orkiestra Rozrywkowa Pałacu Kultury.

Dzisiaj, o godzinie 18 odbędzie się na Cytaeli wielki spektakl „Światło i dźwięk”. Odtworzy on przebieg walk o oswobodzenie Poznania w styczniu i lutym 1945 roku. (jk)

☆

Z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej konsul generalny ZSRR w Poznaniu — Nikołaj Gusiew z małżonką podejmował wczoraj gości w Sali Marmurowej Pałacu Kultury w Poznaniu.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele kierownictw partyjnych i administracyjnych 10 województw, organizacji społeczno-politycznych, świata nauki i kultury, weteranów ruchu robotniczego, Wojska Polskiego, a także przedstawiciele placówek konsularnych.

Uczestników spotkania powitał Konsul Generalny ZSRR w Poznaniu. W imieniu władz oraz społeczeństwa reprezentowanych na spotkaniu województw zabrał głos sekretarz KW PZPR w Poznaniu Bogdan Waligórski. (km)

Polska i Wielka Brytania umacniają współpracę

Minister spraw zagranicznych PRL — Emil Wojtaszek, przebywający z oficjalną wizytą w W. Brytanii, spotkał się 6 bm. z brytyjskim ministrem spraw zagranicznych — Davidem Owenem. Obaj ministrowie dokonali wymiany poglądów na szeroki wachlarz problemów międzynarodowych. Skoncentrowano się szczególnie na przedyskutowaniu problematyki odprężenia i bezpieczeństwa na kontynencie europejskim. W toku wymiany poglądów stwierdzono, że oba kraje zainteresowane są w umacnianiu procesów odprężeniowych i popierają międzynarodowe wysiłki temu służące. Podkreślono znacze-

nie posunięć rozbrownionych dla umacniania pokoju w Europie i na świecie. Obaj ministrowie przedstawili poglądy swoich rządów na szereg innych problemów międzynarodowych, istotnych dla pokoju światowego.

Minister E. Wojtaszek spotkał się następnie z ministrem handlu — Edmundem Dellem i przeprowadził z nim rozmowę na temat rozwoju stosunków ekonomicznych między oboma krajami. Min. Wojtaszek podkreślił, że Polska, przyspieszając tempo rozwoju gospodarczego, czyni wysiłki w kierunku poważnego zwiększenia wymiany handlowej z zagranicą. (PAP)

krótko + krótko + krótko + krótko + krótko + krótko + krótko

Seminarium PAN

„Tendencje rozwojowe w krajach Azji, Afryki i Ameryki Łacińskiej” to temat rozpoczętego wczoraj w Warszawie trzydniowego seminarium Zakładu Krajów Pozaeuropejskich PAN. W spotkaniu uczestniczy kilkadziesiąt przedstawicieli różnych dyscyplin nauk społecznych: historyków, socjologów, ekonomistów, językoznawców.

Konferencja edytorów

6 bm. w Warszawie rozpoczęły się czterodniowe obrady V Międzynarodowej Konferencji Przedstawicieli Wydawnictw Artystycznych z Bułgarii, Czechosłowacji, NRD, Polski, Rumunii, Węgier i ZSRR. W charakterze obserwato-

rów w spotkaniu biorą udział w dawcy z Kuby i Jugosławii.

Debata parlamentarna

Dobiega końca debata parlamentarna nad złożonym przez tymczasowy belgijski rząd premiera P. V. Boeynants wnioskiem w sprawie zmiany konstytucji. Przewiduje się, że jeszcze w bieżącym tygodniu dokument ten zostanie zatwierdzony przez obie izby i nastąpi rozwiązanie parlamentu oraz rozpisanie wyborów najprawdopodobniej na 17 grudnia br.

Wspomnienia L. Breżniewa

„Mała ziemia” i „Odrodzenie” — to tytuły wspomnień L. Breżniewa — sekretarza generalnego KC KPZR, przewodniczącego Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, które ukazały się w języku pol-

skim nakładem „Książki i Wiedzy”.

Znów regularne linie

Po trzech latach przerwy wznowiono regularny ruch pociągów na magistrali kolejowej łączącej Zair przez Angolę z portami nad Atlantykiem. W niedzielę natomiast otwarto pierwsze regularne połączenie lotnicze między stolicami Zairu i Angoli.

Odroczenie procesu

Sąd Najwyższy Pakistanu na nie dzielnym posiedzeniu w Rawalpindzi odrzucił proces rewizyjny b. premiera Z. A. Bhutto do 14 bm. Z. A. Bhutto, którego obalono w lipcu 1977 r. w wyniku wojskowego zamachu stanu, został skazany w marcu br. przez sąd w Lahore

Libijska mediacja

Prezydent Ugandy I. Amin oświadczył, że zgodził się by przedstawiciele Libii pośredniczyli w rozwiązaniu konfliktu między Ugandą a Tanzanią, pod warunkiem, że zaakceptuje ją także prezydent Tanzanii Nyerere.

Rząd niezależnych?

Desygnowany na premiera Portugalii profesor prawa, 42-letni C. A. M. Pinto, poinformował, iż zamierza powołać gabinet złożony z polityków niezależnych, niemniej jednak przed ogłoszeniem składu nowego rządu odwoła się do opinii różnych partii politycznych.

W. Bek pierwszym zastępcą ministra kultury i sztuki

Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra kultury i sztuki powołał Wiesława Beka na stanowisko podsekretarza stanu — pierwszego zastępcę ministra kultury i sztuki.

Wiesław Bek urodził się w 1929 r. w Łodzi w rodzinie inteligentnej. Studia wyższe ukończył w Uniwersytecie Łódzkim. Pracę zawodową rozpoczął w 1949 r. w redakcji „Głosu Robotniczego” w Łodzi na stanowisku: reportera, sekretarza redakcji, a następnie zastępcę redaktora naczelnego. W 1964 r. został powołany na stanowisko sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR w Łodzi, a w latach 1965—1972 pracował w Komitecie Centralnym PZPR na stanowisku zastępcy kierownika i kierownika Wydziału Prasy. Od 1972 r. był prezesem Wydawnictwa „Książka i Wiedza”, a od 1973 r. pierwszym zastępcą prezesa Robotniczej Spółdzielni Wydawniczej „Prasa — Książka — Ruch”. Jest członkiem PZPR. (PAP)

Hutnicy i metalowcy z 86 krajów obradować będą w Warszawie

Największej polskiej organizacji związkowej — zrzeszającemu 1,3 mln członków Związkowi Zawodowemu Metalowców — powierzona została organizacja VIII międzynarodowej konferencji związków zawodowych metalowców i hutników, która od 19 do 23 listopada br. obradować będzie w Warszawie w salach Pałacu Kultury i Nauki. W konferencji przewidziany jest udział ponad 300 delegatów z 86 krajów świata.

Celem VIII międzynarodowej konferencji związków zawodowych metalowców i hutników jest przedyskutowanie najważniejszych zadań stojących przed ruchem zawodowym w przemyśle metalowym w związku ze skutkami pogłębiającego się kryzysu w świecie kapitalistycznym i wzrostem supremacji korporacji ponadnarodowych. (PAP)

Rząd wojskowy w Iranie

Radio Teheran podało w poniedziałek rano, że premier Iranu Dżafar Szarif — Emami złożył na ręce cesarza Mohammada Rezy Pahlawiego dymisję swego gabinetu. Szarif Emami stał na czele rządu irańskiego od 27 sierpnia br.

Wkrótce później zakomunikowano, że nowym premierem mianowany został gen. Gholam Reza Azhari, który od 1971 r. pełni funkcję szefa sztabu irańskich sił zbrojnych.

W przemówieniu radiowym do narodu wygłoszonym w poniedziałek w południe cesarz Iranu Mohammad Reza Pahlawi oświadczył, że nowy rząd gen. Azhari ma charakter tymczasowy i będzie sprawował władzę do czasu przywrócenia porządku w kraju. Stwierdził on, że zadaniem nowego

WYKONANIE MIĘDZYNARODOWEGO PAKTU PRAW OBYWATELSKICH I POLITYCZNYCH ▲ PROJEKT USTAWY O JAKOŚCI WYROBÓW I USŁUG ▲ DOSKONALENIE KADR W GOSPODARCE NARODOWEJ ▲ WARUNKI PRACY W BUDOWNICTWIE

Obrady komisji sejmowych

Sejmowe komisje: Prac Ustawodawczych, Spraw Wewnętrznych i Wymiaru Sprawiedliwości oraz Spraw Zagranicznych omawiały wczoraj sprawozdanie z wykonania międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych.

Ten ważki dokument wraz z międzynarodowym paktem praw ekonomicznych, społecznych i kulturalnych tworzy jedną z podstawowych części składowych współczesnego prawa międzynarodowego, jaka są międzynarodowe pakiety praw człowieka. Zostały one uchwalone przez ONZ 16 grudnia 1966 r. i weszły w życie w 1976 r. Pakty te zawierają podstawowe zasady w zakresie ochrony praw człowieka.

Dodajmy, że od początku istnienia ONZ prowadziła prace nad skodyfikowaniem różnych dziedzin praw człowieka. W 1948 r. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych przyjęło powszechną deklarację praw człowieka.

W latach późniejszych ONZ uchwaliła szereg konwencji, m. in. w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa, w sprawie likwidacji

wszelkich form dyskryminacji rasowej, o zwalczaniu i karaniu zbrodni apartheidu. Uchwalona też została, z inicjatywy Polski, konwencja ONZ o nieprzedawnieniu zbrodni wojennych i zbrodni przeciw ludzkości.

Międzynarodowe pakiety praw człowieka są najpełniejszym, jak dotychczas, traktatem służącym międzynarodowej współpracy w tej dziedzinie.

Komisja Prac Ustawodawczych rozpatrzyła rządowy projekt ustawy o jakości wyrobów, usług, robót i obiektów budowlanych. W dyskusji podkreślono szczególne znaczenie jakie ma dziś podnoszenie jakości produkcji. Podejmowane są w tej dziedzinie wielokierunkowe działania, a obok ekonomicznych środków kształtowania jakości istotne znaczenie mają również instrumenty prawne. Posłowie stwierdzili, że właściwe ich ukształtowanie wymaga wszechstronnego przewidywania skutków społecznych jakie osiągnąć można przez wprowadzenie nowych rozwiązań prawnych. Środki prawne wykorzystywane są obecnie w dziedzinie normowa-

nia jakości. Niezbędne jest stworzenie bardziej skutecznych instrumentów, istnieje potrzeba aktu prawnego o kompleksowym charakterze.

Projekt ustawy będzie przedmiotem dalszych prac komisji sejmowych.

Ocena efektywności form i metod doskonalenia kadr z wyższym wykształceniem zatrudnionych w gospodarce narodowej była tematem obrad sejmowej Komisji Nauki i Postępu Technicznego.

Komisja Górnictwa, Energetyki i Chemii rozpatrzyła perspektywę rozwoju elektrowni wodnych i szczytowo-pompowych do 1980 r. i w latach następnych oraz oceniła aktualną sytuację w energetyce zawłowej i stan jej przygotowań do jesienno-zimowego, szczytowego okresu poboru energii elektrycznej.

Problemy ponad 1-milionowej rzeszy pracowników budowlanych a zwłaszcza warunków socjalnych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy były przedmiotem obrad sejmowej Komisji Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych. (PAP)

Wzrasta budżet Pentagonu

Administracja waszyngtońska przygotowuje już, zgodnie z wytycznymi prezydenta, projekt budżetu państwa na 1980 r.

Jak podała poniedziałkowa prasa waszyngtońska, budżet na rok 1980 będzie uwzględniał program walki z inflacją, a więc ograniczy wydatki państwa o co najmniej 5 mld dol. Cięcia budżetowe nie będą jednak dotyczyły wydatków przeznaczonych na cele militarne. Przeciwnie, przewiduje się, że budżet Pentagonu nadal będzie wzrastał i z sumy 112 mld dol. wydatków na 1979 r. podskoczy do sumy 123 mld dol. (PAP)

Doskonalenie terenowej działalności posłów

Dokończenie ze str. 1

i sprawnie organizowana — może i powinna przyczyniać się do umacniania naszego socjalistycznego państwa i jego więzi z obywatelami.

W czasie spotkania omówiono kierunki dalszego rozwoju WZP w realizacji ogólnonarodowych zadań nakreślonych w uchwałach partii i popartych przez stronnictwa sojusznicze. Nawiązywano do wniosków opracowanych przez Komisję Mandatowo-Regulaminową z myślą o dalszym doskonaleniu terenowej pracy poselskiej.

Zarówno w ocenie dokonanej przez marszałka Sejmu jak i w dyskusji określono WZP jako istotny ogniw struktury pracy sejmowej. Szczególne znaczenie ma prawidłowe łączenie spraw miejscowych ze sprawami ogólnopolskimi. Jak podkreślano, WZP powinny rozpatrywać podejmowane problemy z punktu widzenia interesu ogólnopolskiego, a jednocześnie dbać o realizację służbowych wniosków obywateli.

Na pierwszy plan wysuwa się sprawa utrzymywania stałej więzi posłów z wyborcami. Od początku bieżącej kadencji Sejmu do połowy br. odbyło się ponad 15 000 spotkań poselskich z udziałem ponad 1,2 mln wyborców. Spotkania takie przyczyniają się do nadania głębszej treści dialogowi władzy ze społeczeństwem, umożliwiając wszechstronne wyjaśnianie ludziom pracy polityki naszego państwa.

Omówiono również problematykę tzw. dwurów poselskich (odbyło się ich 7700 w

bieżącej kadencji; przyjęto ponad 30 000 interesantów), które stwarzają możliwość indywidualnego kontaktu wyborcy i posła. Postulowano zwiększenie częstotliwości dyżurów w gminach i miastach oraz w większych zakładach pracy.

Zabierając głos w dyskusji pos. Z. Zandarowski nawiązał do rozwoju Polski w latach 70-tych, zwracając uwagę na ten jego aspekt, jakim jest zwiększający się współdział obywateli w funkcjonowaniu naszego systemu społeczno-politycznego. Partia pobudza tę obywatelską aktywność, dąży do rozszerzania społecznych konsultacji przy wypracowywaniu kształtu decyzji projektów ustaw. Poruszając niektóre sprawy pracy WZP przewodniczący Komisji Regulaminowo-Mandatowej wskazał na podstawowe znaczenie utrzymywania przez posła ścisłej, bezpośredniej więzi z wyborcami. Podkreślił też wagę jaką ma skuteczna realizacja wniosków obywateli; przez ten pryzmat bowiem nieraz kształtuje się opinia wyborców o efektywności ogniw władzy i administracji.

Niektóre wynikiające z dyskusji zagadnienia pracy WZP omówił wicemarszałek P. Stefański.

Jak poinformowano na spotkaniu, którego przebieg podsumował marszałek Sejmu S. Gucwa, Prezydium Sejmu dąży do stopniowego zapewniania większej synchronizacji planów pracy Sejmu i jego komisji z planami pracy WZP, a także widzi potrzebę szerszego włączenia WZP do przygotowywania tematyki plenarnych posiedzeń Sejmu. (PAP)

Uroczyste posiedzenie Sejmu PRL

Dokończenie ze str. 1

Następny mówca, pos. Antoni Korzycki (ZSL) oświadczył, że odzyskanie przez Polskę w 1918 r. niepodległości było spełnieniem dążeń całych pokoleń Polaków-patriotów, demokratów, rewolucjonistów i miało wielkie historyczne znaczenie dla naszego bytu narodowego. Dzięki zbudowaniu Polski Ludowej staliśmy się narodem nowoczesnym, o ustabilizowanym sprawliwym porządku społecznym, znaleźliśmy się w pierwszej dziesiątce najbardziej uprzemysłowionych krajów świata.

W dalszym ciągu uroczyste go posiedzenia Sejmu głos zabierał pos. Maria Budzanowska (SD), która podkreśliła, że myśl polityczna zespalała walkę o niepodległość z walką o wyzwolenie społeczne sprawiły, że Polska odrodziła się w 1944 r. jako państwo ludowe, w którym lud pracujący jest rzeczywistym gospodarzem kraju.

Pos. Jerzy Ziętek (PZPR) przy pominięciu drogi, którą do Polski niepodległej kroczył lud Śląska i Zagłębia. W Polsce Ludowej, Śląsk i Zagłębie osiągnęły największy w swych dziejach awans. Ludzie pracy tego regionu dali w zamyśle socjalistycznej ojczyzny ofiarny, codzienny wysiłek w pomaganiu narodowego dobra. Wiedzią scalającą naród w latach zaborów, czymś co pozwoliło ocalić tożsamość narodową była mowa polska — stwierdził z trybuny sejmowej pos. Wojciech Żukrowski (bezp.). Przypomniał on lata walki o zachowanie polszczyzny. Ukrytą siłę polskiej kultury rozumiał okupant hitlerowski, który wydał jej zaciętą walkę. Mówca podkreślił, że dopiero Polska Ludowa dzięki powszechnemu nauczaniu otworzyła drogę do wiedzy i powszechnie udostępniła skarbiec kultury narodowej.

Dzisiejsze posiedzenie Sejmu jest — stwierdziła pos. Stanisława Świdorska (PZPR) — wyrazem, że nasze socjalistyczne państwo ceni wkład licznych pokoleń Polaków, wśród których tak ważną rolę w walce o Polskę wolną i sprawiedliwą odegrała klasa robotnicza. W moim głębokim przekonaniu — podkreśliła — jako spadkobiercy tych wszy-

stkich, dla których Polska była najwyższym dobrem, powinniśmy dziś mocniej zewrzeć szeregi w pracy i odpowie. działalności wokół partii, jej kierownictwa z I sekretarzem KC PZPR — Edwardem Gierkiem na czele, aby utrwaląc nasz wielki dorobek i powiększając go na miarę naszych potrzeb i możliwości.

Z kolei przemawiał pos. Janusz Zabłocki (bezp., „Znak”), podkreślił, iż niepodległe państwo polskie odzyskało przed 60 laty, zostało ocalone z odmętów II wojny światowej i odbudowane w nowym kształcie — Polski Ludowej, kierowanej przez polskich marksistów i złączonej od swoich początków sojuszem i współpracą ze Związkiem Radzieckim. Musimy — powiedział — umieć w tym państwie dostrzec i docenić to wszystko, co jest szansą dla dalszego rozwoju naszego narodu.

Pos. Jan Kędziora (ZSL) zwrócił uwagę, iż w walce o wyzwolenie ojczyzny dążenia chłopów scalały się z walką robotników — rodziło się współdziałanie i sojusz tych dwóch klas społecznych. Dziś z dumą patrzymy na osiągnięcia ojczyzny, a celem realizowanej obecnie polityki jest wywyższenie Polski do poziomu najwyższej rozwiniętych krajów świata.

Na zakończenie posiedzenia zabrał głos marszałek Sejmu Stanisław Gucwa. Stwierdził on, że w przemówieniu i sekretarza KC PZPR pos. Edwarda Gierka zawarte zostały przemyslenia i wnioski bliskie sercu każdego Polaka i mocno związane z dniem dzisiejszym naszej ojczyzny.

Nawiązując do wydarzeń, mijającego 60-lecia marszałek powiedział, że decydującym dokonaniem tego okresu stały się narodziny Polski Ludowej, urzeczywistnienie nauki, pływające ze złożonych doświadczeń naszego narodu. 34-letni okres rozwoju Polski Ludowej wskazuje, że źródłem naszej siły jest jedność wszystkich Polaków skupionych wokół najważniejszych spraw narodu i państwa. Podstawa tej jedności jest współdziałanie prze wodnie sił narodu — PZPR z ZSL i SD w ramach jednoczącego wszystkich Polaków Frontu Jedności Narodu. (PAP)

W Chodzieży przekazano nowoczesną arterię komunikacyjną

W Chodzieży (województwo piłskie) otwarto wczoraj nowoczesną arterię komunikacyjną liczącą 2,3 km obwodnicę, która umożliwia bezkolizyjny przejazd przez to miasto.

W przekazaniu nowej trasy uczestniczyli członkowie Egzekutywy KW PZPR z I sekretarzem KW Alfredem Kowalskim oraz wojewodą piłskim Andrzejem Sliwińskim.

Nowa trasa rozwiązuje wszy-

stkie kłopoty zmotoryzowanych, a przede wszystkim usprawnia ruch pojazdów na bardzo ruchliwej drodze T-155 z Piły do Poznania. Do tej pory przejazd przez Chodzież był bardzo uciążliwy.

Liczne ekipy miejscowych zakładów pracy oraz społeczeństwo wykonało 2,3 km dwupasmowej arterii głównej, 2 km dróg dojazdowych, dwa wiadukty oraz jedno przejście podziemne. Zbudowano również parking na kilkadziesiąt samochodów oraz rozbudowano stację benzynową. (wis)

Dyktator Nikaragui ponownie odrzuca żądania opozycji

Dyktator Nikaragui, Anastasio Somoza raz jeszcze odrzucił żądania opozycji i tym samym potwierdził, że rokowania w sprawie rozwiązania kryzysu nikaraguańskiego prowadzone za pośrednictwem mediatorów Organizacji Państw Amerykańskich (OPA) poniosły fiasko.

Gen. Somoza przemawiał na wiecu zorganizowanym przez reżim w Juigalpie — mieście, położonym w odległości 80 km na południowy wschód od Managua. Stwierdził on, że nie zrezygnuje ze stanowiska szefa państwa przed zakończeniem „swej kadencji”, czyli w 1981 r., a z opozycja może prowadzić rozmowy na temat nowego prawa wyborczego, któ-

re „będzie korzystne dla wszystkich”.

W czasie trwających od miesiąca rokowań za pośrednictwem mediatorów OPA, szeroki front opozycyjny przedstawił trzypunktowe propozycje, w których domagał się niezwłocznego ustąpienia potężnego przez cały naród Somozy, opuszczenia przez niego kraju, powołania rządu demokratycznego oraz zaprzestania represji w Nikaragui. Z szerokiego frontu opozycyjnego wystąpiły tzw. grupa dwunastu oraz największa centrala związkowa — Nikaraguańska Centrala Robotnicza, stwierdzając, że niemożliwe jest jakiejkolwiek porozumienie z Somozą. (PAP)

W Bagdadzie opublikowano obszerny dokument końcowy, podsumowujący czterodniowe obrady „szczytu” arabskiego, który zakończył się tam w niedzielę w nocy (5 bm.). W dokumencie podkreślono, że tematem konferencji była obecna sytuacja w świecie arabskim oraz zagrożenie na tle arabskiego w wyniku podziału państwa przez rząd egipski tzw. po rozumieniu z Camp David.

W celu zapewnienia jedności, solidarności oraz obrony zasad znajdujących się u podstaw działania narodu arabskiego, zebrani na konferencji podkreślili, iż los narodu palestyńskiego jest nierozdzielnie związany z losami narodu arabskiego, zaś wszystkie „racje arabskie zobowiązane są do nierzecz zarówno materialnie, jak i moralnie walce palestyńskiej. Walka o przywrócenie praw narodu palestyńskiego i odzyskanie okupowanych ziem arabskich stanowi wspólną odpowiedzial-

Sankcje wobec Egiptu

Trzy rezolucje uchwalono na konferencji w Bagdadzie

ność wszystkich państw arabskich. W dokumencie wskazuje się, że sprawiedliwy pokój na Bliskim Wschodzie może opierać się tylko na całkowitym wycofaniu się Izraelczyków ze wszystkich okupowanych ziem arabskich, w tym również arabskiej Jerozolimy oraz ustanowieniu niepodległego państwa palestyńskiego na ziemi palestyńskiej.

Agencja France Presse powołała się na dobrze poinformowane kółka w Bagdadzie, pisząc, że w

czasie „szczytu” uchwalono trzy rezolucje, które zostaną opublikowane i wcielone w życie. Jeśli dojdzie do podpisania egipsko-izraelskiego separatystycznego traktatu pokojowego.

Rezolucje przewidują natychmiastowe wyłączenie Egiptu z Ligi Arabskiej, przeniesienie siedziby tej organizacji z Kairu do innej stolicy arabskiej oraz wprowadzenie bojkotu firm egipskich, które rozpoznałyby handel z Izraelem. (PAP)

POGODA

Poznańskie Biuro Prognoz Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej przewiduje na dziś w Wielkopolsce: zachmurzenie duże, okresami opady mżawki, mgły.

Temperatura minimalna 7 stopni, maksymalna 9 stopni. Wiatry słabe. Wczoraj o godz. 19 zanotowano następujące temperatury: w Poznaniu 8 stopni, w Kaliszu 7 stopni, w Koninie 8 stopni, w Lesznie 8 stopni, w Pile 9 stopni, ciśnienie 767 mm.

Dzisiejszy serwis informacyjny opracował Andrzej Piechocki.

WYSOKI SEJMIE
OBYWATELE POSŁOWIE!
RODACY!

Rocznica, dla której upamiętnienia zebrał się dzisiaj, święci szczególnym blaskiem w długiej i chlubnej historii naszego narodu, niesie ze sobą treści ideowe i moralne, które najżywiej poruszają polskie serca i umysły.

Sześćdziesiąt lat temu, po długiej, ponad wiekowej niewoli narodowej, Polska odzyskała niepodległość. Rozdarła w końcu XVIII wieku przez zaborców ziemie polskie znowu złączyły się w jeden organizm państwowy.

Wiele wydarzeń o fundamentalnym znaczeniu dla naszego bytu państwowego i narodowego zapisało się pamiętniejsiemi 1918 r. na kartach historii, od przejmowania władzy w Małopolsce, poprzez Republikę Tarnobrzeską, Rady Delegatów Robotniczych w Lublinie, Zagłębiu i w innych ośrodkach przemysłowych, poprzez rozbrajanie wojsk niemieckich i likwidację władz okupacyjnych w Warszawie w dniach 9 — 11 listopada, aż do Powstania Wielkopolskiego w grudniu. W tym ciągu wydarzeń niezwykle ważnym ogniwem stało się utworzenie w Lublinie w nocy z 6 na 7 listopada 1918 roku tymczasowego rządu ludowego Republiki Polskiej. Był to pierwszy niezależny od władz zaborczych rząd Polski. Była to jednocześnie doniosła decyzja ustrojowa — Polska, która upadła jako monarchia, podniosła się jako republika.

Ponowne pojawienie się państwa polskiego na mapie politycznej Europy i w życiu międzynarodowym stało się faktem, którego wagi nie sposób przecenić. Było to spełnienie półtorawiekowych dążeń Polaków do niepodległości, wyrażających się w nieugiętej poślawie i bohaterskiej walce.

O odzyskaniu niepodległości zdecydowała wola narodu polskiego, upatrującego w walce wyzwolenie najwyższy nakaz moralny. Manifestacja tej woli było Powstanie Kościuszkowskie wraz z Insurekcją Warszawską, Powstanie Liśtopadowe i Styczniowe, Powstanie Krakowskie i Wiosna Ludów, rewolucja 1905 roku, a także ofiara krwi polskiej składana wszędzie tam, gdzie toczyła się walka o wolność narodową i społeczną. Dewiza naszych ojców „Za Waszą Wolność i Naszą” rozświeciła mię Polskę w świecie, związała ją z ogólnoludzkim nurtem postępu dziejowego, zakorzeniła dla sprawy polskiej poparcie sił demokratycznych i rewolucyjnych ówczesnej Europy.

W okresie zaborów rozwinął się proces upowszechniania świadomości narodowej wśród wszystkich warstw społeczeństwa. Był to proces o decydującym znaczeniu dla przyszłości narodu. Sprawa niepodległości przestała być jedynie sprawą części szlachty i mieszczaństwa. Wzięła ją w swe ręce rosnąca w siłę klasa robotnicza, dzięki ruchowi ludowemu dotarła ona szeroko do warstwy chłopskiej, jej żarliwym rzecznikiem stała się inteligencja. W dziele budowania i upowszechniania świadomości narodowej doniosła i niezastąpioną rolę spełniła kultura i nauka polska — dzieła Mickiewicza i Słowackiego, Sienkiewicza i Żeromskiego, Matejki i Grottgera, Chopina i Moniuszki, dorobek myśli: Staszica i Lelewela, Śniadeckich i Lindego oraz wielu innych uczonych i twórców.

Doniosłe znaczenie miały wysiłki w budowaniu polskiej gospodarki, przemysłu i rzemiosła, handlu i spółdzielczości, obrona praw polskiego chłopca do ziemi. Nieprzemijające są zasługi nauczycieli i działaczy oświatowych w pielegnowaniu mowy ojczystej i krzewieniu patriotyzmu. Wielki wkład do sprawy narodowej wniosły szerokie kręgi duchowieństwa polskiego. Mimo dzielących ziemie polską granic i kordonów, mimo ucisku i wynaradawiania naród nasz wytrwale strzegł swojego dziedzictwa kulturalnego, swych obyczajów i tradycji, umacniał wiekowe poczucie wspólnoty, tworzył idee i ożywiał dążenia społeczne dające zdolności Polaków do budowy własnego życia państwowego.

Patriotyczna jedność Polaków
naszym największym dobrem

Sejmowe przemówienie I sekretarza KC PZPR — Edwarda Gierka

Doświadczenia historii dowiodły jednak niezbicie, że sama tylko wola Polaków, nawet wsparta bohaterstwem najwyższego rzędu, nie była w stanie zapewnić sprawie polskiej zwycięstwa. Warunkiem niezbędnym było powstanie sprzyjającego układu sił na arenie międzynarodowej. Pod koniec I wojny światowej układ taki powstał przede wszystkim dzięki zwycięstwu rosyjskich robotników i chłopów nad wspólnym ciemiężcą — caratem. Rewolucja Październikowa i tworząca historię wielka myśl Lenina, internacjonalistyczna polityka Rosji radzieckiej głoszącej i realizującej prawo narodów do samostanowienia, otwarły przed Polską drogę ku niepodległości. Rząd Lenina pierwszy uznał bez zastrzeżeń prawo narodu polskiego do samostanowienia o sobie, przekreślił zaborcze traktaty.

Tylko w warunkach stworzonych przez zwycięstwo rewolucji socjalistycznej w Rosji i klęskę wojenną mocarstw centralnych, sprężona z narastającą w Niemczech i w monarchii habsburskiej falą rewolucyjną, mógł przynieść owoce patriotyzm wszystkich poczyniła i walk niepodległościowych, mogły urzeczywistnić się wyzwolenie dążenia naszego narodu.

Oddajemy dziś cześć żołnierskiemu męstwu i ofierze krwi, złożonej w walce o wolność ojczyzny. Wdzięczną pamięcią otaczamy tych, którzy organizowali polską administrację, zakładali polskie szkoły i wyższe uczelnie. Uczucia serdecznego kierujemy ku radom delegatów robotniczych, które przewodziły ludowi pracującemu w walce o wolność i o jej postępową społeczną treść. Z szacunkiem wspominamy twórców postępowego ustawodawstwa, szlachetnych myślicieli, którzy rysowali wizję Polski wolnej i sprawiedliwej, ojczyzny wszystkich Polaków. Polscy szklanych domów i światłych ludzi!

Trwała i nieprzemijająca jest zasługa wszystkich, którzy wytyczali drogi rozwoju nowej państwowości ku Bałtykowi, ku odwiecznie polskim ziemiom przez stulecia germanizowanym. Ludu Wielkopolski, którego zryw powstańczy przesądził o przynależności ziem nad Wartą i Notecią, mieszkańców Warmii i Mazur, mas ludowych Śląska, które trzykrotnie z bronią w ręku podejmowały walkę o powrót Ziemi Śląskiej do macierzy.

Ze czcią wspominamy wielotysięczne rzesze Polaków — uczestników Rewolucji Październikowej, którzy walczyli ramieniem w ramieniu z ludem Rosji o obalenie caratu i stając mężnie do obrony młodej władzy radzieckiej, współtworzyli warunki odrodzenia ojczyzny.

OBYWATELE POSŁOWIE!

Niepodległość wyzwoliła ogromne zasoby patriotyzmu, zapału, wiary i nadziei, była szansą zbudowania mocnych fundamentów narodowego bytu. Z żalem mówimy dzisiaj, po latach, że w większości szansa ta nie została należycie wykorzystana w międzywojennym dwudziestolecu.

Ustrój społeczny, struktura narodowościowa i kształt terytorialny, w jakim uformowało się po roku 1918 państwo polskie, nie sprzyjały przezwytyczaniu historycznych opóźnień, zacofania i słabości, ani też uzyskaniu ustabilizowanej pozycji międzynarodowej. Sytuację pogarszała polityka kół rządzących, zwłaszcza w tzw. okresie pomajowym, antydemokratyczna na wewnątrz i antyradziecka na zewnątrz, szukająca oparcia w iluzorycznych sojuszach, niezdolna do należytego wykorzystania możliwości rozwojowych kraju ani też do zapewnienia narodowi i państwu pokoju i bezpieczeństwa.

Są to prawdy niezbite, potwierdzone doświadczeniem i ugruntowane w świadomości narodu. Ale prawda jest i to, że w tamtym okresie zostały zapoczątkowane, a w niektórych dziedzinach zaawansowane przemiany o istotnym znaczeniu dla przyszłości. Rodziła się II Rzeczpospolita w warunkach silnej radykalizacji mas, wielkiego przyboru idei i nadziei demokratycznych. Chociaż nie wywarły one decydującego wpływu na politykę państwa, znalazły jednakże wyraz w burzliwej demokracji konstytucyjnej i ustawodawstwie socjalnym, których zasady — acz ograniczone i często nie realizowane — stworzyły punkt odniesienia dla walk społecznych i rozwoju świadomości mas. Osiągnięto znaczny postęp w integracji dzielnic porzoborowych, podjęto wysiłki dla rozwoju niektórych gałęzi rodzimego przemysłu i zagospodarowania brzoza Bałtyku, dla rozwoju oświaty i kultury. Kształtowała się ogólnopolska opinia publiczna.

Doniosłe znaczenie miały przemiany w świadomości społecznej. Wszystkie klasy i warstwy społeczne, wszystkie ugrupowania polityczne musiały określić swój punkt widzenia na politykę państwową i formułować w tym względzie swoje stanowisko. W konfrontacji tych stanowisk dojrzała świadomość klasy robotniczej, chłopów i inteligencji, patriotyzm młodego pokolenia wzbogacił się o nowe treści i wypełniał się poczuciem odpowiedzialności za państwo i jego przyszłość.

Wybitny wkład do umacniania politycznej roli mas ludowych wniosł rewolucyjny ruch robotniczy. Komunistyczna Partia Polski i lewica Polskiej Partii Socjalistycznej, klasowe związki zawodowe, a także radykalny nurt ruchu ludowego, demokratyczne kółka inteligencji, postępowe organizacje młodzieżowe, oświatowe i kulturalne.

Tym procesom zawdzięczać należy w dużej mierze to, że kiedy przyszła godzina próby najwyższej, kiedy hordy hitlerowskich najeźdźców uderzyły na Polskę, wówczas naród polski mimo głębokich klasowych sprzeczności i — jak mówił poeta — mimo wielkiego w odczynie „rachunku krzywd” dał przykład jednoci i męstwa, które niewiele mają sobie równych. Naród nasz nie załamał się pod ciężarem klęski. Walczył bohatersko i nieugięcie. Stworzył masowy ruch oporu w okupowanym kraju. Zapisał chlubne karty żołnierskiego męstwa na frontach II wojny światowej.

W tych tragicznych, przełomowych latach postawę najszerszych rzesz społeczeństwa polskiego cechowała z jednej strony bezkompromisowa wola walki z wrogiem, a z drugiej powszechne choć wysoce zróżnicowane, przeświadczenie o konieczności głębokich zmian w strukturze i polityce przyszłego państwa polskiego. Ten stan świadomości społecznej stanowił punkt wyjścia dla analizy sytuacji, a następnie dla platformy programowej, jaką przedstawiła narodowi lewica polska. Stąd wyrosła Polska Partia Robotnicza, kontynuatorka najlepszych tradycji polskiego ruchu robotniczego, oredownicza nierozważnego związania sprawy wyzwolenia narodowego z wyzwoleniem społecznym.

Głosząc i realizując idee przyjaźni, braterstwa i sojuszu ze Związkiem Radzieckim, organizując wspólną walkę z hitlerowskim wrogiem — Polska Partia Robotnicza wraz z innymi siłami lewicy polskiej, tworzyła przesłanki naszego udziału w zwycięstwie i w kształtowaniu po wojennego ładu w Europie i

świecie. Te same idee legły u podstaw utworzenia Armii Polskiej w ZSRR, która u boku Armii Radzieckiej na najkrótszym i najważniejszym z bitewnych szlaków niosła wolność ojczyźnie.

Od półtora wieku najświatlejsze umysły i postępowe siły polityczne nieustannie głosiły, iż jedynie przez zespolenie sprawy narodowej i społecznej przez wywyższenie ludu pracującego na pozycję rzeczywistego władcy ojczyzny Polska odrodzi się trwale ku niepodległości i rozwojowi. To demokratyczne przesłanie, którego źródła szukamy w kościuszkowskiej tradycji, a którego najpotężniejszym rzecznikiem stała się klasa robotnicza, zespolona klasowym sojuszem z chłopami i inteligencją, znalazło swoje ucieleśnienie w Manifestie Lipcowym w rodzącej się Polsce Ludowej.

Od tego momentu jedność społeczeństwa polskiego uzyskała nową, mocną podstawę. Stało się nią ludowe państwo. Wyrosła z walki z faszyzmem jedność ta nabrała nowego blasku w pracy nad odbudową kraju, nad zagospodarowaniem przywróconych macierzy ziem północnych i zachodnich, nad zagwarantowaniem Polsce trwałego bezpieczeństwa. Praca dla ojczyzny stała się podstawowym wyznacznikiem patriotyzmu.

Schylmy dziś czoła przed tym pokoleniem Polaków, które bohatersko walczyło z niemieckim najeźdźcą i położyło w tej walce niezmierzone ofiary, które podjęło trud podniesienia kraju ze zgłuszczonej i ruin. Dokonania te pozostaną na zawsze w pańconie narodu w chwale!

WYSOKI SEJMIE!

Od 35 bez mała lat wytrwale, choć nie bez przeszkód i niepowodzeń, budujemy Polskę sprawiedliwą i bezpieczną, zasobną i kulturalną. Podejmując wielkie dzieło odrodzenia narodowego i obierając socjalistyczną drogę rozwoju ukształtowaliśmy po nowemu fundamentalne problemy ustrojowe i polityczne, otworzyliśmy realne perspektywy rozwiązania żywotnych problemów naszego narodu.

Jeśli uzmyslowimy sobie sytuację naszego kraju jeszcze 40 lat temu oraz ogrom późniejszych zniszczeń wojennych, jeśli przymierzmy to do naszego współczesnego poziomu, do współczesnej dynamiki rozwojowej i skali produkcji, do obecnego miejsca w międzynarodowej współpracy gospodarczej, do obecnego stanu materialnych i kulturalnych warunków życia, to uświadomimy sobie wielkość skoku cywilizacyjnego, jakiego dokonaliśmy pracą polskich rąk i umysłów, pracą wywołaną i zwielokrotnioną w swych efektach dzięki socjalizmowi.

Po I wojnie światowej wielką rolę odegrało samo pojawienie się naszego państwa na mapie politycznej, obecnie w 34 lata po II wojnie światowej coraz mocniej liczy się obecność Polski również na gospodarczej mapie świata. Rozwój przemysłu, górnictwa, transportu, upowszechnienie oświaty, postęp nauki i techniki, rozkwit kultury, tworzą w dziejach Polski nową jakość. Wysoki jest autorytet międzynarodowy naszego kraju, a jego bezpieczeństwo po raz pierwszy od kilku wieków opiera się na mocnych i trwałych podstawach.

Mamy dziś prawo stwierdzić — naród nasz dobrze wykorzystuje szansę, jaką otworzyło przed nim wyzwolenie spod hitlerowskiej okupacji i wejście na drogę socjalistycznego rozwoju.

Chłubiąc się wszystkim, co osiągnęliśmy w budowaniu

siły Polski, mamy jasną świadomość zadań, które przed nami stoja i potrzeb, które oczekują zaspokojenia. U progu lat 70-tych opracowaliśmy wielki program rozwoju społeczno-gospodarczego. Twórczym, znojnym trudem całego narodu przeobrażamy kraj, modernizujemy gospodarkę, zmierzamy konsekwentnie do rozwiązania problemu mieszkaniowego i tworzenia nowoczesnej gospodarki żywnościowej. Przedsięwzięcia te mają fundamentalne znaczenie dla trwałości i przyszłości narodu polskiego.

Mimo wielkich osiągnięć naród nasz wciąż jeszcze odrabia skutki wiekowego zacofania, długotrwałego podziału i braku własnej państwowości, dramatycznie pogłębione przez okupację hitlerowską i straty wojenne. Wynikają stąd poważne zadania, zwłaszcza w dziedzinie infrastruktury komunikacyjnej, w zagospodarowaniu naszych rzek, przede wszystkim Wisły, w wyrównywaniu odziedziczonych różnic i równomiernym rozwoju wszystkich regionów kraju. Wynikają stąd również wielkie zadania w kształtowaniu świadomości społecznej.

Tradycyjne umiłowanie ziemi ojczystej musimy stale wzbogacać o głębokie rozumienie racji państwa i przekuć w powszechną gotowość kierowania się na co dzień jego prawami i interesami.

Sprawą najważniejszą obecnie jest wytrwała kontynuacja podjętego dzieła, sprawne i zdecydowane doprowadzenie do końca programów rozwojowych. Wymaga to cierpliwości i zrozumienia, konsekwencji i dyscypliny, wymaga woli stawienia czoła trudnościom i przezwyciężenia dysproporcji, jakie często rodzi postęp.

OBYWATELE POSŁOWIE!

W gigantycznej pracy, w zmaganiu z trudnościami i oporami, jakie towarzyszą zawsze wielkim ludzkim przedsięwzięciom, a jednocześnie w satysfakcji z nowego kształtu ojczyzny w ciągu ostatnich dziesięcioleci zespalał się wokół wspólnych celów naród polski, dokonywał się proces kształtowania socjalistycznego społeczeństwa, obejmujący wszystkich, którym leży na sercu dobro Polski, bez względu na dawne podziały społeczne czy polityczne.

Z tej jednoci moralno-politycznej społeczeństwa polskiego, wyrastającej z najlepszych niepodległościowych i demokratycznych tradycji, z bohaterskiej walki z hitleryzmem, a okrzepłej w pracy dla Polski Ludowej, zrodził się Front Jedności Narodu łączący wszystkich patriotów.

Jedność narodu — to potężna, realna siła. Trzonem jej jest sojusz Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej ze Zjednoczonym Stronnictwem Ludowym i Stronnictwem Demokratycznym, współdziałanie wszystkich środowisk społecznych w pracy dla socjalistycznej ojczyzny.

Polska Rzeczpospolita Ludowa jest matką wszystkich Polaków. Wszyscy — niezależnie od przynależności partyjnej, zawodu i pochodzenia, wykształcenia czy stosunku do religii — są jej córkami i synami, których jednaka otacza troska, którym daje prawa i nakłada obowiązki. Poczucie patriotycznej jednoci serce, mądrze i czynu wszystkich Polaków jest naszym wspólnym i największym dobrem. Jej umacnianie to główny nakaz płynący z doświadczeń przeszłości, to główny warunek pomyslniejszej przyszłości naszego narodu.

WYSOKA IZBO!

Polska Rzeczpospolita Ludowa pragnie rozwijać przyjazne stosunki ze wszystkimi narodami Europy i świata. Taką

też politykę prowadzi. Najwyższą rację państwową i najwyższy narodowy nakaz widzimy w umacnianiu przyjaźni, sojuszu i współpracy z bratnim Związkiem Radzieckim, dzięki któremu Polska uratowała swoje istnienie, odniosła dziejowe zwycięstwo i znalazła niezawodne gwarancje swego bezpieczeństwa, nienaruszalności swych granic i pokojowego rozwoju.

Doświadczenia całego sześćdziesięciolecia potwierdzają historyczną doniosłość sojuszu i współpracy Polski z Krajem Rad dla obu naszych państw i dla pokoju w Europie. Bez cennym osiągnięciem Polski Ludowej jest to, że na wszystkich swych granicach ma przyjaciół i sojuszników, że swą obronność i bezpieczeństwo buduje wspólnie z Związkiem Radzieckim i bratnimi krajami socjalistycznymi.

Działanie na rzecz pokojowego współistnienia i pokojowej współpracy stanowi nieustraszoną zasadę polityki naszego państwa. Temu służy m. in. nasza propozycja przedłożona na forum Organizacji Narodów Zjednoczonych w sprawie wychowania dla pokoju. Cieszymy się, iż idea ta spotkała się ze zrozumieniem jej znaczenia i szlachetnych intencji.

Wracając pamięcią ku historycznym wydarzeniom narodu zadaję sobie pytanie, co z doświadczeń przeszłości zabierają ze sobą w przyszłość. My, żyjący na rewolucyjnym styku dwu różnych epok historii polskiej, bierzemy ze sobą dla naszych wnuków, utrwalamy i rozwijamy, przede wszystkim to, co nas określa, co czyni nas Polakami, całe nasze patriotyczne i postępowe dziedzictwo. Ale bierzemy także gorzki i bolesny ciężar historii oraz płynące zeń wnioski. Kontynuacją czynników siły i postępu a przewyższeniem źródła słabości jest Polska Ludowa, jej ustrój społeczny, jej awans cywilizacyjny i kulturalny, to wszystko, co naród osiągnął w ostatnich trzydziestu czterech latach.

Nade wszystkim bierzemy ze sobą w przyszłość i pragniemy umacniać głębokie rozumienie racji państwa, patriotyczną jedność narodu, braterską przyjaźń z narodami socjalistycznymi i szlachetną solidarność ze wszystkimi we współczesnym świecie, komu bliska sprawa pokoju, wolności i sprawiedliwości.

Fundamentem pokojowego rozwoju Polski są jej niezawodne sojusze i jej siła materialna i duchowa. Budować i pomnażać tę siłę rzetelną, ofiarną pracą to najwyższy patriotyczny obowiązek.

W tym uroczystym dniu — obywatele posłowie — złożmy wspólnie hołd naszemu narodowi, polskiemu robotnikowi, rolnikowi i inteligencji, kobietom i młodzieży, wszystkim polskim rodzinom, których trudem codziennym i serdeczną troską dźwiga się nasza ojczyzna. Pokłonmy się prostym, mądrym ludziom, którzy są solą tej ziemi. Służę ich dobru, wyrażać ich dążenia, organizować ich wysiłki — to nasza najwyższa powinność!

Pozdrawiamy naszych rodaków na całym świecie. Uczucia i wysiłki wychodźstwa polskiego przyczyniły się wydatnie do odzyskania niepodległości przed sześćdziesięcioletnią i do zwycięstwa nad hitleryzmem. Jego obecna więź serdeczna z ziemią ojców stanowi nasze, wspólne narodowe dobro.

Zwracamy się do wszystkich obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. W 60-lecie niepodległości kierujemy do was serdeczne pozdrowienia i najlepsze życzenia, a jednocześnie gorący apel. Przypomnijmy na 35-lecie Manifestu Lipcowego z nowym dorobkiem materialnym i duchowym, z osiągnięciami przynoszącymi satysfakcję każdej Polce i każdemu Polakowi. Niechaj uczucia i wartości, które dzień dzisiejszy symbolizuje, będą na co dzień obecne w naszym życiu, w naszych myślach i czynach, niech pobudzają nas w pracy dla wspólnego dobra. Wytrwale budujmy siłę naszej ojczyzny i pomyślność naszego narodu!

W 61 rocznicę Rewolucji Październikowej

Naprzeciw niepodległościowym ideom narodu polskiego

Wielowiekowej historii walk narodu polskiego o wyzwolenie polityczne i społeczne Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa zajmuje miejsce szczególne. Jej zwycięstwo w listopadzie 1917 roku stworzyło bowiem obiektywne przesłanki i realną historycznie sytuację, w której niepodległościowe idee narodu polskiego mogły się wreszcie urzeczywistnić. Zadecydowały o tym zarówno ścisła współzależność pomiędzy zwycięską rewolucją a rozpadem struktur politycznych zaborczych monarchii, które uciskały Polskę, jak również zdecydowane stanowisko rosyjskich bolszewików, dążących konsekwentnie do praktycznej realizacji leninowskiej koncepcji o prawie narodów do samookreślenia, w ostateczności więc — do samostanowienia.

Zgodnie z tym stanowiskiem, już 28 marca 1917 roku Piotrogadzka Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich, w uchwalonym na wniosek bolszewików „Manifestie do Narodu Polskiego”, podkreśliła prawo narodu polskiego do niepodległości. „Carat — czytamy w Manifestie — który w ciągu półtora wieku dawał zarówno naród Polski, jak i rosyjski, został obalony wspólnymi siłami proletariatu i wojen. Zawiadamiając naród polski o tym zwycięstwie wolności nad ogólnorosyjskim zandarmem, Piotrogadzka Rada Delegatów Robotniczych i Żołnierskich oświadcza, że demokracja w Rosji stoi na stanowisku uznania samookreślenia narodów i uznania, że Polska ma prawo do całkowitej niepodległości pod względem państwowo-narodowym”.

Z chwila obalenia władzy burżuazji rosyjskiej, czyli tzw. Rządu Tymczasowego i dościsła do władzy bolszewików sprawa niepodległości narodu polskiego została przesadzona. Było oczywiste, że nowa władza radziecka potwierdziła swym politycznym poczynaniami leninowską koncepcję samostanowienia. Już pierwsze jej wystąpienia, zakładające zaprzestanie przelewu krwi, zawarcie pokoju bez aneksji i jakichkolwiek kontrybucji, broniły leninowskiego prawa narodów do samostanowienia. Przykładem nierozdzielności hasła pokoju i samookreślenia dla narodów, był Dekret o Pokoju.

W tym pierwszym akcie władzy radzieckiej, uchwalonym 7 listopada 1917 roku przez I Ogólnorosyjski Zjazd Delegatów Rad Robotniczych i Żołnierskich, stwierdzono wręcz, że „jeśli jakikolwiek naród jest utrzymywany w granicach danego państwa przemocą, jeżeli nie udziela mu się prawa, by w swobodnym głosowaniu... bez najmniejszego przymusu rozstrzygał kwestię form swego bytu państwowego — to jego przyłączenie jest aneksją, tj. zaborem i aktem przemocy”. Było sprawą oczywistą, że słowa te odnoszą się zarówno do tych narodów, które żyły w granicach byłego imperium carskiego, jak i do tych, które — jak naród polski — znalazły się w wyniku działań pierwszej wojny światowej pod okupacją niemiecko-austriacką.

W. Lenin wraz z partią bolszewików, opowiadając się za naturalnym prawem Polski do niepodległości, już od pierwszych dni działań wojennych wnikliwie i krytycznie oceniał obietnice poszczególnych zaborców w sprawie odbudowy niepodległego państwa polskiego. Wskazywał zwłaszcza, że wysuwane przez rządy wielkich mocarstw uwikłanych w wojnę hasło niepodległości Polski może doprowadzić w najlepszym przypadku do powstania małego państewka, karłowatego tworu, nie będącego w stanie zaspokoić pragnień i słusnych niepodległościowych dążeń Polaków.

Historia przyznała mu rację. Dowodzi ona bowiem niezbicie, że akt państw centralnych z 5 listopada 1916 roku, zapewniający ogólnikowe utworzenie polskiego państewka — satelity, zmierział w rzeczywistości do pozyskania rekruta polskiego dla niemieckiej machiny wojennej. Państwa centralne, usiłując przy pomocy polskiej prawicy społecznej utworzyć „polski aparat władzy” w zagarniętej uprzednio Kongresówce, zmierzali w istocie li tylko do okrojenia ziem zaboru rosyjskiego. Prawdopodobnie powiększyłby ocenę potwierdza reakcja rządu carskiego, który na akt państw centralnych oświadczył z całą mocą: „Królestwo Polskie stanowi integralną część cesarstwa rosyjskiego”.

Surowej ocenie historii poddana została przez bolszewików także postawa państw

Ententy. W praktyce bowiem, mimo mglistych zapowiedzi utworzenia w przyszłości z okrojonych ziem jednego zaboru — państwa polskiego, którego granic nie ustalono „rezerwując sobie jeszcze możliwość różnego rodzaju przetargów”, pozostawiały one rządowi carskiemu swobodę regulacji rosyjskiej granicy zachodniej i zezwalały na traktowanie sprawy polskiej jako „wewnętrznego problemu imperium carskiego”.

W tej sytuacji staje się oczywiste, że „normalne” — jeśli można to tak określić — czyli nierewolucyjne zakończenie I wojny światowej zwycięstwem bądź mocarstw zachodnich i Rosji, bądź państw centralnych, oznaczałoby co najwyżej przesunięcie granic państw zaborczych na ziemiach polskich niepełną perspektywę karłowatego „państwa polskiego”, z przydzielonym mu wiekszym lub mniejszym zakresem autonomii.

Dobro więc zwycięska rewolucja w carskiej Rosji zasadniczo zmieniła sytuację i stworzyła dla walki wyzwolenia narodu polskiego nowe, sprzyjające warunki. Fundamentem jego wolności, jak i pozostałych narodów uciskanych przez carat stała się Deklaracja Praw Narodów Rosji z 16 listopada 1917 roku. W tym drugim z kolei dokumencie, wydanym w tydzień po Dekrecie o Pokoju, młoda władza radziecka przyznała narodowi polskiemu pełne prawo wyboru własnej, samodzielnej drogi rozwoju, i o to prawo walczyła.

Już bowiem w pierwszym dniu konferencji brzeskiej, która rozpoczęła się 22 grudnia 1917 roku, delegacja radziecka wysunęła jako platformę dyskusyjną własne traktaty pokojowe, aby narodom, które przed wojną nie posiadały bytu państwowego, zagwarantować prawo do decydowania o swych losach. Konsekwencją tego stanowiska była deklaracja rządu radzieckiego w sprawie granic, w tym zwłaszcza granicy z Polską. „Stare granice byłego imperium rosyjskiego — czytamy w niej — stworzone przez mocą przeciwko narodowi, a w szczególności narodowi polskiemu — upadły wraz z caratem”.

Fakt zrzeczenia się w czasie rokowań pokojowych w Brześciu praw do Królestwa Pol-

skiego stanowił — jak się to skrótowo potwierdziło — decydujący pod względem formalno-prawnym moment dla restytucji polskiej państwowości. Bowiem ten właśnie krok rządu radzieckiego wywarł decydujący wpływ na sformułowanie przez prezydenta Wilsona znanego 13 punktu jego orędzia postulującego odbudowę państwa polskiego.

Rewolucja Październikowa zupełnie do nowemu postawiła zatem sprawę polską na arenie międzynarodowej, a stając się impulsem dla wrzenia rewolucyjnego w Niemczech i Austro-Węgrzech — jeszcze dodatkowo polepszyła warunki dla odrodzenia się polskiej państwowości. Wyjątkowo doniosłym przy tym krokiem w kierunku torowania drogi narodowi polskiemu do niepodległości był dekret rządu radzieckiego z 28 sierpnia 1918 roku o anulowaniu wszystkich podpisanych przez carską Rosję traktatów (zawartych przez nią w XVIII w. z rządami Cesarstwa Niemieckiego) dotyczących rozbiorów Polski. Anulowanie traktatów rozbiorowych w końcowym etapie wojny i uznanie przez rząd radziecki nie tylko prawa do niepodległości, ale i jedności ziem polskich przekreślało raz na zawsze całą tę „legalistyczną” konstrukcję, na mocy której Prusy i Austria powoływały się na swoje „prawa” do zaborów. Reszty dopełniła klęska wojenna państw centralnych, która — po dokonanej już wcześniej likwidacji traktatów państwa „rozbiorowego” (carskiej Rosji) — otworzyła drogę do niepodległości Polski.

Wiele przewidywało się na to, że władza w niepodległej Polsce w 1918 roku znalazła się w ręku burżuazji. Kruchość jej międzywojennego bytowania oraz antyradzieckość polskiej burżuazji przy wzrastającym zagrożeniu ze strony hitlerowskiej Niemiec aktywizowały jednakże nadal świadomość szerokiego mas polskiego narodu. Rozwijał się przeto i krystalizował zadzierzgnięty w okresie rewolucyjnych walk sojusz polskiego proletariatu z pierwszym na świecie państwem socjalistycznym. Umocnił się on ostatecznie w okresie hitlerowskiej zawieruchy, stając się w 1945 roku podstawą odrodzenia Polski i jej wyzwolenia społecznego.

Dwukrotnie zatem, w ciągu zaledwie 26 lat, Polska odrodziła się dzięki tym czynnikom sprawnym, które stworzyła Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa. W 1945 roku jednakże siły rewolucyjne narodu polskiego okazały się już na tyle silne, aby wprowadzić do państwa Polskiego drogę socjalistycznego rozwoju.

ANDRZEJ BERNARD

SPORT-SPORT

Polscy piłkarze rozpoczęli przygotowania do meczu ze Szwajcarią

W środę, 15 listopada polscy piłkarze rozpoczną we Wrocławiu mecz eliminacyjny mistrzostw Europy ze Szwajcarią. Od dzisiaj 18 kadrowców rozpoczyna we Wrocławiu grupowanie przed tym spotkaniem. Mecz ze Szwajcarią będzie dla polskich piłkarzy drugim występem w eliminacjach mistrzostw Europy. Będzie to trudna próba — nie chodzi tu tylko o wynik, o zwycięstwo. W naszej grupie grają silne zespoły, łącznie z wicemistrzem świata Holandia, która prowadzi w grupie. Mecz ze Szwajcarią będzie więc nie tylko grą o punkty w eliminacjach, ale także grą o wypracowanie dogodnej pozycji w przyszłorocznym spotkaniu eliminacyjnym — z Holandią, NRD, a także rewanżami ze Szwajcarią i Islandią.

Z informacji dochodzących ze Szwajcarii wynika, że rywale

znajdują się w dobrej formie. W najbliższą środę Szwajcarzy czeka we Włoszech prawdziwe wyzwanie: z NRD reprezentacja tego kraju. Na mecz ten w roli obserwatora wybiera się Bernard Blaut.

Następne mecze eliminacyjne Polacy rozegrają w przyszłym roku. Z NRD reprezentacja Polski gra 18 kwietnia (u siebie) i 25 września; z Holandią — 2 maja (u siebie) i 17 października. Wraz z Szwajcarią — 12 września i Islandią 7 października. Kalendarz przyszłorocznych spotkań polskich piłkarzy uzupełniają mecze z: Algierią (prawdopodobnie w Polsce — 21 marca), Węgrami 4 kwietnia; Belgia, Anglia lub Walia — 6 czerwca; ZSRR lub Rumunia — 29 sierpnia. Natomiast pod koniec bieżącego roku drużyna olimpijska planuje rozegrać trzech spotkań podczas granicznego tournée. (PAP)

Ważne decyzje FIFA zapadną w Madrycie

W dniach 9-13 listopada odbędzie się w Madrycie posiedzenie komitetu wykonawczego Międzynarodowej Federacji Piłkarskiej (FIFA). Najważniejszym punktem porządku obrad będzie losowanie eliminacji moskiewskich igrzysk olimpijskich. Przewiduje się też debatę na wciąż nie rozwiązany problem zakazu gry w rozgrywkach olimpijskich piłkarzom, którzy uczestniczyli w eliminacjach i finale „Mundial-78”.

Podczas posiedzenia przedstawiono też zostanie oficjalny bilans

finansowy mistrzostw świata w Argentynie.

Wiele miejsca zajmie w dyskusji sprawa mistrzostw świata, które odbędą się w Hiszpanii. Zdaniem komentatorów rozstrzygnięciem się w Madrycie problem, czy w finale „Mundial-82” weźmie udział 16 zespołów czy 24. Wprawdzie oficjalna decyzja w tej sprawie ma być podjęta dopiero w końcu grudnia lub na początku stycznia, ale właśnie w Madrycie zapadną najważniejsze rozstrzygnięcia w tej mierze. (PAP)

Hokeiści Finlandii pokonali Polaków

W towarzyskim meczu hokeja na lodzie w Villmanstrand, Finlandia pokonała Polskę 5:2 (1:1, 1:0, 3:1).

Dla polskich hokeistów wczoraj szew mecz był jednym z ważnych sprawdzianów w przygotowaniach

do przyszłorocznych mistrzostw świata w Moskwie, a na lodowisku w Villmanstrand, naprzeciw siebie stanęły zespoły, które grają w grupie „A” mistrzostw świata. Mecz był ciekawy, obfity w wiele sytuacji podbramkowych. (PAP)

Energetyk dwukrotnie pokonany

Łatwe zwycięstwa siatkarzy Poznań

W trzeciej rundzie rozgrywek o mistrzostwo II ligi bardzo dobrze wypadli siatkarze Poznań, którzy dwukrotnie pokonali na własnym boisku AZS Wrocław 3:1 (0:3, 1:15, 15:8, 15:3) oraz 3:0 (15:7, 15:9, 15:11), natomiast występujące w tej samej klasie rozgrywkowej siatkarze poznańskiego Energetyka ulegli dwukrotnie ŁKS 2:3 (14:6, 7:15, 15:11, 16:14, 12:15) i 1:3 (3:15, 10:15, 15:5, 9:15).

Siatkarze Poznań osłabieni brakiem kontuzjowanego Jackowskiego nie mieli najmniejszych klopotów z pokonaniem AZS. Beniaminek II ligi oprócz dobrych warunków fizycznych nieczym specjalnie nie zaimponował. Dość powiedzieć, że trzeci set pierwszego meczu trwał zaledwie 10 min. Szczególnie w pojedynku rewanżowym drużyna trenera Rychtera zagrała dobrze blokiem, a wyróżnili się poznaf-

scy zawodnicy Biernacki, Damski i Porosa.

Mimo ogromnej ambicji siatkarzy Energetyka nie udało się zdobyć kolejnych punktów mistrzostw. Szczególnie było blisko w pierwszym meczu, kiedy poznafianki wygrały trzeciego i czwartego seta. W decydującym, piątym secie zabrakło już sił drużyna grała jedną zosłką. W chwili obecnej atuty poznafiankiego zespołu opierają się na atakujących: Spikowskiej i Koryczki oraz coraz lepiej grającej zarówno w ataku jak i w obronie Matysiak. Pod nieobecność kontuzjowanego Borowczyka mało doświadczony Gwoździak i Herkowiak popełnili zbyt dużo błędów w czasie rozegrania, aby nie miało to wpływu na końcowy wynik spotkań. Łódzka drużyna imponowała skutecznym atakami i w ataku fizycznymi wszystkimi zawodnikami. (Kar)

PONIEDZIELNE opinie

Piłkarze Olimpii grając w Koszalinie z tamtejszą Gwardią odnieśli niespodziewane ale w pełni zasłużone zwycięstwo.

Trener zespołu Olimpii — HENRYK CZAPCZYK: Potrzebne było nam to zwycięstwo w meczu wyjazdowym. Pokonaliśmy Gwardię, która rzadko przegrywa u siebie. Moi podopieczni wreszcie uwierzyli w swoje siły. Przekonali się, że gra ofensywna jest najlepszą receptą na odniesienie zwycięstw. Byłoby ono efektywniejsze, gdyby piłkarze Olimpii w pierwszej części spotkania wykorzystali wszystkie stuprocentowe okazje, które stworzyli pod bramką Gwardii. W dogodnych sytuacjach pod bramkownicą nie popisali się skutecznością Gołaszewski, Kolat i Kiliński. Sukces nasz jest tym cenniejszy, że koszalanie do meczu z nami przygotowywali się na specjalnym tygodniowym grupowaniu w Kołobrzegu.

Szczypiorzyci Grunwaldu dwukrotnie remisując w meczach wyjazdowych z Koroną Kielce za pewnił sobie wysokie trzecie miejsce na półmetku rozgrywek mistrzowskich ekstraklasy.

Trener Grunwaldu — ALEKSANDER WIECZANOWSKI: W pierwszym meczu byliśmy bliżej zwycięstwa. Tylko bardzo problematyczny karny podkutywany przez sędziego na trzy sekundy przed zakończeniem spotkania uratował Koronę przed utratą dwóch punktów. W obu meczach cały zespół zagrał bardzo aktywnie w obronie, a indywidualnie wysoka forma zademonstrował J. Kuleczka — zdobywca 16 bramek. Należy dodać, że w pojedynku rewanżowym zawodnik ten krył się indywidualnie, a mimo to zdołał być sześć bramek dla swojego zespołu. (Kar)

wyniki • tabele

Piłka nożna			
	2. Polonia	12 17:7	20-5
	3. Unia	12 16:8	15-8
	4. Warta II	12 14:10	11-8
	5. LZS Ptaszkowo	13 14:12	16-13
	6. LZS Sokółowo	12 13:11	16-13
	7. Warta Śrem	12 12:12	20-15
	8. Olimpia II	12 12:12	15-14
	9. Poznań	12 12:12	14-13
	10. Polonia N. T.	12 11:13	11-14
	11. Przemysław	12 10:14	19-19
	12. LZS Objezierze	12 10:14	19-26
	13. Promień	12 9:15	13-15
	14. Huragan	12 7:17	7-25
	15. Stella	12 5:19	14-22

1. Admira-Teletra 12 20:4 31-5

KRONIKA DNIA

ZA UDZIAŁ W BITWIE POD LENINO

W całym kraju trwają jeszcze imprezy związane z 35 rocznicą bitwy pod Lenino. Wczoraj w Klubie Wojsk Lotniczych w Poznaniu odbyło się spotkanie Wielkopolan byłych uczestników w tej historycznej bitwie. Srebrne medale „Za zasługi dla obronności kraju” otrzymało 16 uczestników walk pod Lenino, a 24 osobom przyznano medale brązowe. Odznaczenia te wręczyli: prezes Zarządu Wojewódzkiego ZBoWiD w Poznaniu — Marian Jakubowicz oraz szef Wojewódzkiego Sztabu Wojskowego — gen. brg. Witold Wereszczyński. Wręczono również pamiątkowe medale wybite przez WK FJN z okazji 35-lecia ludowego Wojska Polskiego. (JK)

POZNANIACY WŚRÓD LAUREATÓW KONKURSU

Dobielę końca ogłoszonym w ubiegłym roku w związku z 60 rocznicą Rewolucji Październikowej konkurs Towarzystwa Przyjaciół Polsko-Radzieckiej i Centrum Pamiętnikarstwa Polskiego. Celem konkursu było uzyskanie wypowiedzi dotyczących rozmaitych kontaktów obywateli naszego kraju z życiem Związku Radzieckiego. Na konkurs pod hasłem „Moje spotkanie z życiem Kraju Rad” napłynęło około 300 wypowiedzi pamiątkarskich, których autorami są ludzie różnych zawodów, robotnicy i rolnicy, inteligencja.

Sąd konkursowy przyznał dwie równorzędne pierwsze nagrody (wycieczki do ZSRR) — Stefanowi Kalinowskiemu z Warszawy i Stefanowi Pawłowi również z Warszawy.

Dwie z pięciu drugich nagród zdobyli: Barbara Szymańska i Jan Barciński z Poznania. (PAP)

F. J. Strauss premierem Bawarii

Przewodniczący bawarskiej Unii Chrześcijańsko-Społecznej (CSU), skrajnie konserwatywny polityk Franz Josef Strauss, został wybrany w poniedziałek przez Landtag Bawarii większością głosów swej partii na stanowisko premiera tego kraju. Strauss obejmie ten urząd po dotychczasowym premierze Alfonsie Gopplu. Na Straussa oddało głosy 125 na 200 obecnych deputowanych do Landtagu. Strauss był jedynym kandydatem na premiera.

W Landtagu Bawarii CSU rozporządza 129 mandatami, zaś partię — SPD — 65, a FDP — 10. Głosowały one przeciwko kandydaturze Straussa.

Fakt, iż Franz Josef Strauss skłania do swego mandatu w Bundestagu i że przenosi się z Bonn do Monachium nie oznacza, że wywrzeł się on ambicji oddziaływania na politykę federalną czy to za pośrednictwem gremiów kierowniczych opozycyjnych partii CDU i CSU, czy też Bundesratu. (PAP)

Sprawa przedawnienia zbrodni hitlerowskich

Nadal wyczekujące stanowisko rządu RFN

Rząd RFN zajmuje wyczekujące stanowisko w obecnej dyskusji, jaka toczy się w kraju na temat uchylenia terminu przedawnienia w odniesieniu do morderstw, co zapewniłoby możliwość dalszego ścigania zbrodni hitlerowskich.

Rzecznik rządu RFN, Klaus Boelling oświadczył w niedzielę, w odpowiedzi na pytanie DPA, iż rząd RFN ustosunkuje się do tego problemu „w odpowiednim czasie”.

Wypowiedzi czołowych polityków koalicji rządowej w

Bonn wskazują na to, iż SPD i FDP nie zajmują jednolitego stanowiska w kwestii przedawnienia.

Minister sprawiedliwości RFN, socjaldemokrata, Hans-Jochen Vogel, wypowiedział się w poniedziałek za uchyleniem terminu przedawnienia w odniesieniu do morderstw, a tym samym niedopuszczeniem do tego, aby — zgodnie z obowiązującym w RFN prawem — nastąpiło przedawnienie zbrodni hitlerowskich z końcem przyszłego roku.

PAP

Konferencja naukowa w Poznaniu

Eksploracja złóż gazu ziemnego

Intensyfikacja wydobycia gazu ziemnego — jego transport i użytkowanie, to temat ogólnopolskiej konferencji naukowo-technicznej, która rozpoczęła się wczoraj w Poznaniu. Organizatorem tego spotkania specjalistów jest Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne In-

żynierów i Techników Przemysłu Naftowego. W czasie konferencji omawiane są problemy zagospodarowania oraz racjonalnej eksploatacji nowych złóż gazu ziemnego, zabiegów intensyfikujących wydobycie gazu itp. (map)

LISTOPAD	Słońce: 6.58—16.14
7	
Wtorek	Antonięgo

TEATRY

OPERA — g. 19 „Chowańszczyzna”
 MUZYCZNY — g. 19 „Wiedeńska krew”
 POLSKI — g. 19 „Wściekle pieśni”
 NOWY — g. 19 „Łażnia”
 LALKI I AKTORA — g. 17 „Tygryski”

KINA

KDF MUZA — g. 12 „Dopóki bije zegar” (radz. b. o.), g. 15, 17, 30 „Step” cz. 1 i 2 (radz. 12.1.), g. 20 DKK „Kamera” (s. zamkn.), g. 20 KDF PAŁACOWE — g. 15 „Opo- wieść o prawdziwym człowieku” (radz. b. o.), g. 17, 19, 30 DKK „APOLLO” — g. 9, 12, 30 „s. zamkn.”, g. 15, 17, 30 „Knapa na Pietniczki” (radz. 15.1.), g. 15 „BAŁTYK” — g. 10, 20, 15 „San Babila, godzina 20” (wł. 18.1.), g. 12, 14, 16, 18 „Halo Szpicbródka” (pol. 15.1.), g. 15 „GONG” — g. 16, 18 „Staroświecki dramat” (radz. 12.1.), g. 10, 12, 20 „Gdziekolwiek jesteś Panie Prezydencie” (pol. 12.1.), g. 15 „GWIAZDA” — g. 9, 12, 15, 19, 30 „Płonący wieżowiec” (amer. 15.1.), g. 18 „Biały Murzyn” (pol. 12.1.), g. 15 „JAGIELLONKA” — g. 15 „Sześć niedźwiedzi i clown Cebulka” (cz. b. o.), g. 17, 19, 30 „Ebiran, potwór z głębin” (jap. 12.1.), g. 15 „KOSMOS” — g. 17, 30 „Mecanica national” (meks. 15.1.), g. 15 „MALTA” — g. 16, 18, 20 „Wdowieństwo Karoliny Zasler” (jap. 13.1.), g. 15 „MINIATURKA” — g. 15, 30 „Skrzydło czy nóżka” (fr. b. o.), g. 13 „Odrażający, brudni, żli” (wł. 13.1.), g. 15 „OLIMPIA” — g. 19, 30 „Trzy dni Kondora” (wł.-amer. 18.1.), g. 15 „OSIEDLE” — g. 16, 19 „Rollercoaster” (amer. 15.1.), g. 15 „PANCERNIAK” — g. 17, 19, 30 „Szyby linca” (radz. b. o.), g. 15 „RUSALKI (Swarzędzkie)” — g. 15, 17, 19 „Mistrz rewolweru” (amer. 15.1.), g. 15 „TECZA” — g. 15, 30 „Los człowieka” (radz. b. o.), g. 17, 30 „Strzał Robin Hooda” (radz. b. o.), g. 19, 30 „Na zabunek” (radz. b. o.), g. 15 „WILDA” — g. 12, 30 „15, 30, 15, 30, 15, 30” (amer. 15.1.), g. 15 „Zoo (stare) ul. Zwierzyniecka i (nowe) ul. Krancowa od g. 9 do zmroku.

DYŻURY

SZPITAL: internia, chirurgia, okulistyka, neurologia — ul. Wł. Młodych 7; laryngologia — ul. Przybyszewskiego 49.
 Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Poznaniu, ul. Chelmońskiego 20 — tel. 66-00-66; nagłe zachorowania w domu, porady lekarskie tel. 637-35; wypadki uliczne i w miejscach publicznych — tel. 999.
 Podstacje: ul. Bukowa 1, tel. 22-12-61; Osiedle Piastowskie 18, tel. 722-24; ul. Ugory tel. 205-431; ul. Kościuski 103, nagłe zachorowania w domu tel. 544-44; wypadki uliczne i w miejscach publicznych tel. 544-46; Luboń, tel. 120-309; Swarzędz, tel. 309 i 544-44.
 Centralny Ośrodek Informacji Poznańskiej Służby Zdrowia czynny codziennie — g. 7-12, tel. 983.
 Telefon Zaufania — 988 czynny od g. 15.30—17.30, al. Marcinkowskiego — dyktuje lekarz psychiatra. Porady prawne głównie z zakresu prawa rodzinnego, opiekuńczego, lecznictwa odwykowego i chorób społecznych — tel. 522-51 czynny w wyżej podanych godzinach. W niedziele i święta obie placówki czynne całą dobę.
 Apteki tylko dyżury nocne: Dąbrowskiego 140/142, Główna 92, Kórnicka 24, Dzierżyńskiego 319, Mickiewicza 22, Słowiańska 109, St. Rolecka 1, Głogowska 107/109, al. Marcinkowskiego 11 (cała dobę).

RADIO

PROGRAM I: 6. Sygnały dnia; 9.05 Cztery pory roku; 11.25 Niezapomniane stronicie — „Noce i dnie” — fragm. pow.; 11.35 Cztery pory roku c. d.; 12.25 Muzyka polska; 13.15 Radziecka muzyka wojskowa; 13.25 Tańce ludowe ZSR; 13.40 Kąpiel melomana; 14. Studio Gama (ok. g. 14.05 — informacja dla kierowców); 14.26 Studio Relaks; 14.25 Studio Gama c. d.; 15.05 Korespondencja z zagranicy; 15.10 Studio Gama c. d. (ok. g. 15.45 — inf. dla kierowców); 16. Tu Jedyńska; 16.55 Transmisja centralnych uroczystości z okazji 61 rocznicy Rewolucji Październikowej; 18. Muzyka; 18.35 Pół wieku polskiej piosenki; 19.15 Gwiazdy radzieckich estrad; 19.40 Muzyka jazzowa; 20.05 Konc. żywczeń; 21.05 Olimpijski alert młodzieży — Moskwa 80; 21.28 Utwory S. Moniuszki; 22.23 Opole na muzykę; 23.15 Wita Was Polska — magazyn słowno-muzyczny.

WIADOMOŚCI: 0.01, 1, 2, 3, 5, 9, 10, 11, 12.05, 15, 19, 20, 21, 22.
 PROGRAM II: Uwaga: od godz. 8 — 14.10 przerwa nadajnika UKF 68.18 MHz; 8. Dialogi i zbliżenia; 9.30 Moto-sprawy; 9.40 Dla przedszkoli; „W spłaznach ludzi i zwierząt” — słuch; 10 „A co u Was?”; 10.40 Sprawy codzienne; 11. Miniatury kompozytorów rosyjskich; 11.35 Skrzynka poszukiwawcza rodzin PCK; 11.40 Muz. sped. strzechy; 12.05 Czas dobrych gospodarzy; 12.25 „Wieniec mój z diamentów” — fragm. wspomnień W. Katarjewa; 12.45 Tańce kompozytorów radzieckich; 13. Public. krajo- wa; 13.10 J. S. Bach: I Sonata h-moll na flet i klawesyn; 13.35 Ze wsi i o wsi; 13.50 Radziecka muzyka operowa; 14.10 Więcej, więcej, nowocześnie; 14.25 Tu Radio Moskwa; 14.45 Muzyka polskiego baroku; 15.30 Dla dziewcząt

leszcze raz o „korkach” w komunikacji miejskiej

Tramwaje nie będą wyczekiwały przed sygnalizacją świetlną?

Na łamach „Głosu” pisaliśmy przed dwoma miesiącami o coraz częstszych „korkach” tramwajowych i powodowanych przez nie zakłócenia w komunikacji zbiorowej. Zastanawialiśmy się, czy można skutecznie usprawnić kursowanie tramwajów. Od tego czasu nic się nie zmieniło, czego potwierdzeniem jest poniższe zdjęcie; nadal w wielu punktach ustawia się, zwłaszcza w godzinach nasilonego ruchu, długie sznury zelektrycznych wozów.

Wróćmy do tego tematu, gdyż znalazł się on — m. in. dzięki publikacji „Głosu” — w centrum zainteresowania władz miejskich. Zamierzenia rozwojowe poznańskiej komunikacji przewidują bowiem uprzywilejowanie tramwajów, które mają być w najbliższych latach podstawowym środkiem lokomocji. Zlecono więc przeprowadzenie różnych badań, których wyniki mają ułatwić przedsięwzięcia, usprawniające komunikację.

Specjaliści z Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego oraz Biura Projektów Budownictwa Komunalnego ustalili, że na zmniejszenie się prędkości tramwajów i tworzenie się „korków” głównie wpływają: A) nadmierne zagęszczenie linii. Na kilometr trasy przypada 7 pojazdów, podczas gdy sprawną jazdą może odbywać się tylko przy czterech wozach na kilometr. Dla porównania wskaźnik ten w Łodzi wynosi właśnie 4, we Wrocławiu — 4,5 i w Szczecinie — 5,5;

B) niedopasowanie przygotowania wielu ulic i węzłów komunikacyjnych do przebiegu linii tramwajowych. Większość skrzyżowań ma zbyt małą przepustowość. Odnosi się to zwłaszcza do rejonów Mostu Teatralnego i Dworcowego;

C) hamowanie ruchu tramwajów na najruchliwszych skrzyżowaniach przez sygnalizację świetlną, która ułatwia jedynie poruszanie się pojazdów. Wyjeżdżających z ulic podporządkowanych;

D) niedostatek urządzeń zasilających sieć w energię elektryczną. Nie ma się co dziwić częstym przerwom w dopływie prądu, skoro obecnie WPK

ma do dyspozycji przynajmniej dwie podstacje za mało.

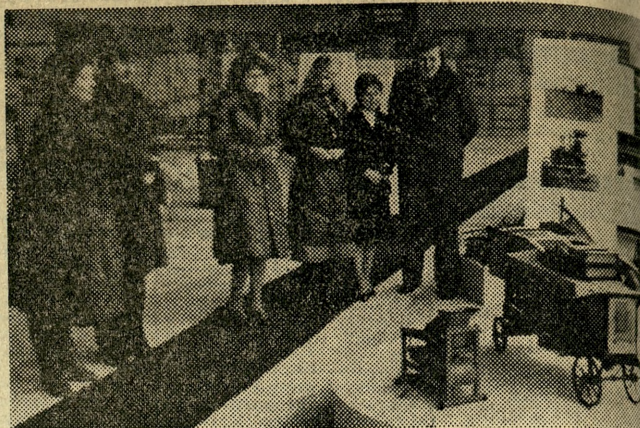
Działania na rzecz usprawnienia komunikacji tramwajowej muszą przeto koncentrować się na tych czterech problemach. Chodzi zarówno o dalekosiężne plany, jak i o konkretne przedsięwzięcia od zaraz. Tylko w ten sposób można będzie w najbliższych latach poprawić warunki podróżowania tramwajami. Jakże są najpilniejsze zadania?

Postanowiono, że systematycznie rozbudowywać się będzie sieć torowisk. Zmniejszy to zagęszczenie tras, a więc powinna zwiększyć się szybkość jazdy. Zaczęto od budowy linii do najdalej wysuniętych osiedli Rataj. Następne zadanie to doprowadzenie torowiska w pobliże szpitala przy ul. Lutyckiej. Przy modernizacji ulic i przystanków należy ich do potrzeb komunikacji masowej wyznaczyć — oczywiście tam gdzie to możliwe — torowiska wydzielone z jezdni. Na niektórych skrzyżowaniach ma być sygnalizacja, dająca pierwszeństwo tramwajom i autobusom. Dalszym próbom poddane zostaną wydzielone pasy ruchu autobusów i pętli indukcyjne wmontowane w torowisko (w momencie naechania na określony punkt przed skrzyżowaniem, zapala się zielone światło). Namiastkę tego systemu zastosowano w komunikacji autobusowej na ul. Solnej, a w tramwajowej — przed laty u zbiegu ulic Marchlewskiego, Strzeleckiej i Bema. Wyniki były zadowalające, ale trzeba udoskonalić to rozwiązanie.

W WPK analizuje się też możliwości tworzenia „pociągów” tramwajowych, złożonych z trzech wagonów 105 N (takich, jakie jeżdżą np. na linii nr 14 i 22). Zabierają one bowiem najwięcej pasażerów i są najszybsze. Pobierają jednak dużo prądu przy ruszaniu i dlatego, by nie było defektów sieci zasilania, trzeba ją odpowiednio przygotować. Wówczas można będzie sprawdzić, czy trzywagonowe pojazdy pomogą zlikwidować „korki”. (bop)

Wystawa w Szreniawie

60 lat polskiego rolnictwa

6 bm. w Muzeum Rolnictwa w Szreniawie pod Poznaniem otwarto interesującą wystawę retrospektywną „Rolnictwo polskie w latach 1918—1978”. W pięciu działach tematycznych

Na zdjęciu: ekspozycja modeli narzędzi i maszyn rolniczych.

Fot. — R. Królak

pokazano stan rolnictwa w 1918 roku i jego ówczesny start, strukturę społeczno-agrarną, wyposażenie techniczne, wysiłki na rzecz zniesienia pofeudalnych pozostałości (serwitutów), scalanie ziemi, etapy realizacji reformy rolnej w okresie międzywojennym i powojennym. Wśród wielu ciekawych dokumentów można obejrzeć na wystawie oryginalną na stronie Traktatu Wersalskiego, dotyczącą ziem polskich. Zestawy starannie dobrane dokumenty, fotografie, książki fachowych, pamiątkowych medali i dyplomów rolniczych oraz wykresy i rysunki ilustrują historię i prze-

miany polskiego rolnictwa: jego postęp techniczny, organizacyjny, wyniki w zakresie produkcji roślinnej, a zwłaszcza hodowlanej (liczne dokumenty z Wielkopolski), rozwój oświaty rolniczej i ogólniej.

Po otwarciu wystawy i słowie wstępnym dyrektora Muzeum — dr. Henryka Nowackiego, jej wielkie znaczenie dla znajomości historii polskiego rolnictwa podkreślił sekretarz KW PZPR w Poznaniu — Czesław Gałgan, dziękując za udział pracowników Muzeum za przygotowanie wystawy w ważnym okresie obchodów 60-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. (emp)

ESTRADA

Barwność i temperament „Trakii”

Pozdrowieniami w języku polskim przywiezionymi z słonecznej Bułgarii rozpoczął swój występ galowy na scenie Opery Poznańskiej Państwowy Zespół Folklorystyczny „Trakia” z Płowdiw.

Zespół ten, działający od 1974 roku, składa się z 75 wykonawców — zarazem śpiewaków, tancerzy i instrumentalistów. Artyści bułgarscy przedstawili poznańskiej publiczności niezwykle zróżnicowany program, składający się z pieśni i tańców z okolic Płowdiw, Rodop oraz Średniogorza.

Temperament tancerzy i tancerek, żywioł i nieustanna zmienność układów tanecznych, wykonywanych przy akompaniamencie zespołu instrumentów ludowych, przeplatane niekiedy smętnymi w nastroju pieśniami ludowymi, umożliwiała poznanie różnorodności i bogactwa folkloru bułgarskiego. Z tym wszystkim świetnie współgrały przepychy i barwność zmieniające się jak w kalejdoskopie stroje wykonawców.

Występ „Trakii” kierowanej przez zasłużonego artystę Bułgarii — Kirila Dzenewa został nagrodzony gorącymi brawami. (kej)

Swarzędzkie Towarzystwo Kulturalne związane z historią miasta

W maju z inicjatywy miłośników Swarzędza zostało założone Swarzędzkie Towarzystwo Kulturalne. Jest ono członkiem Wielkiego polskiego Towarzystwa Kulturalnego w Poznaniu.

Z rozmowy z mgr. Adamem Dytkewiczem (kronikarzem miasta i gminy Swarzędz) dowiedzieliśmy się, że od maja zbierane są materiały regionalne dotyczące Swarzędza. Również dzięki inicjatywie członków towarzystwa (zreszta ono 30 osób) w szkołach swarzędzkich coraz częściej wykorzystuje się regionalne treści w takich przedmiotach, jak historia, biologia, geografia. W szkole Podstawowej nr 2 zorganizowano izbę pamiątek narodowej. Tutaj też w związku z 60 rocznicą Powstania Wielkopolskiego zbiera się pamiątki o powstańcach i ich rodzinach, aby całość pokazać w zbudowanym na wystawie w Miejskim Ośrodku Kultury, której otwarcie odbędzie się 27 grudnia br.

i połączone zostanie ze spotkaniem z powstańcami.

Swarzędzkie Towarzystwo Kulturalne, którego prezesem jest Jan Rosław Mrula, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1, sprawuje też opiekę nad zabytkami, zbiera informacje o sławnych ludziach związanych niegdyś z tym miastem, przygotowuje tablice pamiątkowe. Obecnie trwa praca nad tablicą poświęconą Paulinie Wilkońskiej — literatce urodzonej w tym mieście. Podobne tablice przeznacza się dla drukarza-poligrafa — Franciszka Elsnera, śpiewaka — Stanisława Łoży i nauczyciela rewolucjonisty — Konrada Latanowicza.

Adam Dytkewicz przygotowuje do druku monografię rzeki Cybiny (praca traktuje m. in. o sposobach oczyszczania jej wody). STK zamierza zorganizować sesję naukową o ziemi swarzędzkiej z udziałem profesorów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. (kal)

ODPOWIADAMY

K. M., Poznań. — Niestety, nie wiemy. Może poskutkować wpisanie odpowiedniej uwagi w sklepowych książkach skarg i wniosków. (3079)

Szkolne OHP

Nie tylko tam, gdzie potrzebni tokarze i ogrodnicy

Jedną z form działalności Ochockich Hufców Pracy są tak zwane hufce śródroczne, które tworzy młodzież szkół ponadpodstawowych. Takie OHP organizowane są przede wszystkim tam, gdzie występuje stały niedobór niewykwalifikowanych pracowników. Młodzież z tych hufców pracują we wszystkich dziedzinach gospodarki, a także na rzecz swych szkół lub miast.

Zespół Szkół Mechanicznych zorganizował 100-osobowy hufiec w Poznańskiej Fabryce Łożysk Tocznych, gdzie jest stałe zapotrzebowanie na ślusarzy, tokarzy i frezerów. Zespół Szkół Gastronomicznych skierował 20 uczniów do Poznańskich Zakładów Koncentratów Spożywczych „Amino”. Zespół Szkół Spożywczych w Poznaniu zorganizował zaś hufiec, pracujący na rzecz mia-

sta, dzielnicy Stare Miasto oraz przy porządkowaniu Parku Przyjaźni na Cytaeli. Na 100 000 (!) złotych oceniono wartość prac junaków z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Poznaniu przy porządkowaniu szkół po generalnym remoncie.

Nieliczne te przykłady całorocznej pracy OHP dowodzą, że jest ona ze wszelkich miar pożyteczna. Wychowanie przez pracę — to rzecz nadrzędna. Hufce organizowane są wszędzie tam, gdzie pomoc młodzieży jest bardzo potrzebna. Uczą młodzież samodzielnego samą decyduje ona, na co przeznaczony połowę zapracowanych złotych. (ask)

TELEWIZJA

PROGRAM I: 6 — TTR, RTSS. Hodowla zwierząt (sem. 1). Wpływ żywienia na wzrost i rozwój oraz produktywność zwierząt: 6.30 — TTR, RTSS. Mechanizacja rolnictwa (sem. 1). Wybrane wiadomości o silnikach spalinowych: 7.55 — Defilada wojskowa z Moskwy — transm. z Moskwy (kol.); 9.30 — „Lalka” odc. 8 ot. „Damy i kochani” film fab. prod. TP (kol.); 12.25 — TTR, RTSS. Język polski (sem. 3) Honoriusz Bałaz — „Ojciec Goriot”; 14 — TTR, RTSS. Fizyka (sem. 3) — „Indukcja elektromagnetyczna”; 15.30 — Telewizyjny Klub Seniora — spotkanie klubowe; 16 — Dziennik (kol.); 16.10 — Obiektowy: 16.30 — Dzień dobry, tu Telewizja (kol.); 16.55 — Transmisja z centralnej uroczystości z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej: 17.35 — Interstudium: 18.10 — Uroczysty koncert z okazji 61 rocznicy Wielkiej Socjalistycznej Rewolucji Październikowej (Moskwa); 18.50 — Rządźmy rolnictwem: 19 — Do brzości dla najmłodszych (kol.); 19.10 — Siódemka; 19.30 — Wie-

czór z dziennikiem (kol.); 20.20 — „Dni Turbinów” — radz. film fab. odc. 1; 21.50 — „Świadkowie” — program public. (kol.); 22.10 — Wojskowy film dokumentalny; 22.30 — Dziennik (kol.).

PROGRAM II: 15.35 — Język angielski — kurs podst. lekcja 8; 16.05 — Język niemiecki — kurs podst. lekcja 6; 16.30 — DZIEŃ RADZIECKI w TP, w tym: 16.35 — „Gabinet Lenina na Kremlu”; 16.45 — „Moja sprawa” — film fab. cz. 1; 16.50 — „Syberia” — film dokumentalny TV radz.; 17.10 — Klub Korespondentów — rozmowa o syberyjskim charakterze; 17.25 — „Ussuryjski rezerwat” — film dokumentalny o przyrodzie Dalekiego Wschodu; 17.35 — „Gimnazysta Nikołaj Andrianow” — film dokum.; 18 — „Moja sprawa” — film fab. cz. 1; 19.10 — Teleskop: 19.30 — Wieczór z dziennikiem (kol.); 20.30 — Klub Korespondentów; 20.40 — „Rzeka” — film dokumentalny; 21 — Klub Korespondentów; 21.05 — „Jesienna arabeska” — program estradowy TV radz.; w którym wystąpi m. in. Puzaczowa. Siłeczko, Ponorowski, Zespół Pieśni i Tańca „Bierozka”; 21.50 — „Moja sprawa” — cz. 2 filmu fab. prod. TV radz.